Jaarverslag en jaarrekening 2021
Landschap Noord-Holland

© Menno Schaefer

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Inhoudsopgave

1 Inleiding ... 3
2 Verslag Raad van Toezicht ... 4
3 Directieverslag ... 8
3.1 Doelstelling, missie en visie ... 8
3.2 Risico's en onzekerheden ... 9
3.3 Doelrealisatie ... 11
3.4 Financieel beleid en financiële resultaten ... 24
3.5 Governance ... 28
3.5.1 Organisatiestructuur ... 28
3.5.2 Bezoldigingsbeleid Directie, Raad van Toezicht en medewerkers ... 31
3.5.3 Gedragscode en richtlijnen ... 31
3.6 Communicatie met belanghebbenden ... 33
3.7 Verwachte gang van zaken; Beleid 2022 en verder ... 34
3.8 Maatschappelijke aspecten van ondernemen ... 34
3.9 Covid19 ... 35
4 Jaarrekening ... 36
3.9 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant ... 64
5 Bijlage 1 - Overzicht eigen terreinen in hectares ... 69
5 Bijlage 2 - Begroting 2022 ... 71

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

1 Inleiding

2021 was een jaar waarin we veelvuldig te maken hebben gehad met allerlei beperkende maatregelen vanwege de Coronacrisis. We zijn dan ook trots op onze medewerkers, vrijwilligers en alle andere betrokkenen die ondanks deze stringente beperkingen een tomeloze inzet hebben getoond en daarmee hun bijdrage aan het realiseren van de zeven ambities van Landschap Noord-Holland. Met als resultaat dat we als organisatie ook in 2021 weer hele mooie resultaten hebben bereikt. Na deze inleiding doet onze Raad van Toezicht verslag van haar activiteiten in 2021.

In het Directieverslag geven wij inzicht in een aantal concrete projecten die wij in 2021 hebben afgerond. Een deel van deze projecten vindt u ook terug in het publieksjaaroverzicht 2021 dat op onze website is gepubliceerd. Tot slot doen wij verslag over de financiële resultaten in de jaarrekening over 2021.

Naast dit jaarverslag maken wij een inhoudelijk verslag van de resultaten die zijn geboekt met de activiteiten die betaald zijn met de jaarlijkse bijdrage van de provincie Noord-Holland voor het programma Betrekken bij Groen dat is gericht op de ondersteuning van in totaal ca 12.000 vrijwilligers in het groene domein van de provincie. Deze ca 12.000 vrijwilligers zijn actief in zelfstandige vrijwilligersgroepen en/of verbonden aan een Terrein beherende Organisatie (TBO). Naast de gelden van de provincie zijn wij voor de bekostiging van onze werkzaamheden zeer dankbaar voor de bijdragen van onze Beschermers en van de onmisbare Nationale Postcode Loterij.

© Menno Schaefer

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

2 Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht
In paragraaf 3.5.1 van het Directieverslag is een overzicht met de namen en nevenfuncties van de Raad van Toezicht-leden opgenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat Ineke van Hooff en Fedde Koster met ingang van 31 december 2021 zijn afgetreden vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn.

Vergaderingen Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht heeft in 2021 zes keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur.
In deze vergaderingen heeft de Raad van Toezicht haar goedkeuring verleend aan:

Financieel
• De jaarrekening en het inhoudelijk jaarverslag 2020. • De resultaatbestemming 2020. • De berekening van de BSD score CBF inzake de directiebeloning. • De begroting 2022. • Het aflossingsvoorstel 'Aflossing lang vreemd vermogen / lening voor renovatie Juffershuis'. • Een aantal instemmingsverzoeken voor inzet van de verschillende bestemmingsreserves.

Beleid en organisatie
• De interne projecten die onderdeel uitmaken van het eind 2020 vastgestelde strategisch jaarplan 2021. En tevens aan het voorstel voor inzet van een aantal bestemmingsreserves om de doelstellingen uit het jaarplan 2021 te realiseren. • Een voorstel tot statutenwijziging waarbij de statuten zijn gecheckt op actualiteit en conformiteit met de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen. • De benoeming van Fred Ruiten in de functie van lid Raad van Toezicht. • De benoeming van Vera Dalm in de functie van lid Raad van Toezicht. • De herbenoeming van Jeroen Huisman met ingang van 20 december 2021 voor een tweede zittingstermijn van vier jaar. • De benoeming van Rosemarijn Dral in de functie van voorzitter van de Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2022.

Grondaankoop, erfpacht en overige vervreemdingen
• De aankoop van 14 ha grond in Callantsoog ter uitbreiding van het natuurgebied de Zandpolder inclusief een financieringsvoorstel. • De aankoop van een perceel ter grootte van 1,06 ha rietland aansluitend aan het natuurgebied Hempolder. • De aankoop van de Eendenkooi van der Eng in Uitgeest. • De overdracht van een aantal aan de stichting geschonken percelen, dit vanwege het feit dat de kosten voor overdracht voor rekening van de stichting komen. • Het in erfpacht uitgeven van twee diensthuurwoningen in Vogelenzang. • Het in erfpacht nemen van een aantal percelen in natuurgebied Zuiderveen. • Het in erfpacht nemen van een aantal percelen in de gemeente Schoorl. • De verkoop van een perceel met woning aan de Noordeinde in Landsmeer. • Rectificatie en uitbreiding van een erfpachtconstructie in Vogelenzang. • Start van onderhandelingen voor aankoop van grond in de binnenduinrand in de omgeving van Bergen/Schoorl. • Start van onderhandelingen voor aankoop van het Ananasbos in Schagerbrug. • Het in erfpacht nemen van twee percelen gelegen in het projectgebied 'Natuur- en waterbeheersgebied Opperdoes Noord'.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

In deze vergaderingen heeft de Raad van Toezicht gesproken over / is de Raad van Toezicht geïnformeerd over:

Financieel
• Financiële onderwerpen waarbij de Financiële Commissie terugkoppeling en advies geeft vanuit de commissievergadering.

Beleid en organisatie
• De diverse interne ontwikkelingen zoals het traject om te komen tot een nieuwe werkvorm van medezeggenschap en het effect van de Corona-maatregelen op de organisatie. • De diverse landelijke en provinciale ontwikkelingen waar Landschap Noord-Holland mee te maken heeft. • De wijze van monitoring van de kwaliteit van het natuurbeheer dat door de stichting wordt uitgevoerd. De toelichting is gegeven aan de hand van een kwaliteitstoets die is uitgevoerd in één van de gebieden van de stichting. • De voortgang van het strategisch jaarplan 2021. • Het rooster van aftreden waarbij is vastgesteld dat Ineke van Hooff en Fedde Koster met ingang van 31 december 2021 aftreden vanwege de maximale zittingstermijn van twee keer vier jaar. • Het directiestatuut dat mede op basis van de in 2021 doorgevoerde statutenwijziging, op een aantal onderdelen is geactualiseerd. De definitieve versie van het geactualiseerde directiestatuut wordt in de loop van 2022 ter goedkeuring geagendeerd. • De voortgang van het op te stellen meerjarenonderhoudsplan 2022-2050. • De wervingsprocedure die in 2021 heeft gelopen om twee vacatures binnen de Raad van Toezicht in te vullen. De vacatures komen voort uit het aflopen van de maximale zittingstermijn van de voorzitter en een lid per 31 december 2021. • De processtappen om te komen tot een meerjarenbeleidsplan 2022-2026. Begin 2022 heeft de Raad van Toezicht een extra vergadering belegd om inhoudelijke feedback te geven op het concept meerjarenbeleidsplan 2022-2026.

Grondaankoop, erfpacht en overige vervreemdingen
• De kansen voor natuuruitbreiding (zowel aankoop als erfpacht) die de organisatie heeft lopen. • De organisatievisie op erfpacht en aankomende erfpachtwijzigingen.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Vanwege de geldende Corona-maatregelen heeft de Raad van Toezicht in 2021 vijf keer digitaal via Microsoft Teams vergaderd. In 2021 heeft de Raad van Toezicht wederom de jaarlijkse veldexcursie gehad. Tijdens deze veldexcursie heeft de Raad van Toezicht zich tijdens een rondwandeling laten informeren over de mogelijkheden voor natuurontwikkeling in Schoorl.

© Koos Leek

In 2021 heeft de Raad van Toezicht een zelfevaluatie gehouden die vanwege de geldende Corona-maatregelen in hybride vorm heeft plaatsgevonden. De Raad van Toezicht heeft daarbij eerst teruggeblikt op de afspraken uit de voorgaande zelfevaluatie die vanwege de Coronapandemie in 2019 plaatsvond. Alle in 2019 gemaakt afspraken zijn opgevolgd. De Raad van Toezicht-leden zijn positief over de samenwerking binnen de Raad van Toezicht en de ontwikkelingen binnen de organisatie. Verder heeft de Raad van Toezicht in de zelfevaluatie gesproken over opvolging van het voorzitterschap in 2022 na het aftreden van Ineke van Hooff per 31 december 2021 en zijn er vervolgafspraken gemaakt over een aantal onderwerpen waarbij de Raad van Toezicht nauwer betrokken zal worden.

Ook in 2021 heeft voorafgaand aan de Raad van Toezicht-vergaderingen een vooroverleg plaatsgevonden met alleen de Raad van Toezicht-leden (zonder de aanwezigheid van de directeur). In dit overleg worden standpunten uitgewisseld over de agenda-onderwerpen van de aansluitende Raad van Toezicht-vergadering. Dit heeft de effectiviteit van de vergaderingen vergroot.

Commissies

De Raad van Toezicht werkt met een Financiële Commissie die in 2021 vijf keer bijeen is gekomen. De Financiële Commissie bestaat uit twee vaste leden en heeft als taak de Raad van Toezicht te adviseren ten aanzien van goedkeuring van de begroting, jaarrekening, periodieke financiële rapportages, het accountantsverslag en de managementletter. De bespreking van de jaarrekening 2020, het accountantsverslag en de managementletter heeft plaatsgevonden in aanwezigheid van de accountant.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Daarnaast werkt de Raad van Toezicht met een remuneratiecommissie die bestaat uit de voorzitter en een lid Raad van Toezicht. De remuneratiecommissie voert jaarlijks het functionerings- en beoordelingsgesprek met de directeur.

Intern overleg
In 2021 heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht frequent overleg gevoerd met de directeur. In dit overleg wordt de voortgang van lopende zaken besproken maar vindt ook afstemming plaats over het opstellen van de agenda van de Raad van Toezicht-vergaderingen. In het kader van de geldende systematiek heeft de remuneratiecommissie een functionerings- en beoordelingsgesprek met de directeur gehouden.

In 2021 is in samenspraak met de medewerkers een nieuwe vorm van medezeggenschap tot stand gekomen. Een kerngroep waarin iedere afdeling van de stichting is vertegenwoordigd is in 2021 geïnstalleerd. In een convenant zijn de afspraken over de nieuwe vorm van medezeggenschap vastgelegd, waarbij ook de Wet op de Ondernemingsraad in acht wordt genomen. Een afvaardiging van de Raad van Toezicht heeft kennisgemaakt met de kerngroep medezeggenschap. De Raad van Toezicht blijft betrokken door twee keer per jaar met de kerngroep in overleg te treden. Bij dit overleg worden twee Raad van Toezicht-leden afgevaardigd.

Oordeel van de Raad van Toezicht over de algemene gang van zaken in de stichting
De ontwikkeling van Landschap Noord-Holland tot een professionele organisatie is in 2021 verder doorgezet. Landschap Noord-Holland slaagt er steeds beter in op meetbare en kwalitatieve resultaat te sturen en marktgericht te werken. Er blijft ruimte voor verdere verbetering, maar de organisatie als geheel is robuust en toekomstbestendig. Ook onder de druk die corona in 2021 op de organisatie heeft gezet bleef de organisatie naar behoren functioneren zoals blijkt uit zowel de maatschappelijke resultaten als het financiële resultaat.

De Raad van Toezicht is content met het ambitieniveau en de inhoudelijke doelen die door de organisatie zijn gerealiseerd in 2021. Het directieverslag geeft hiervan een mooie samenvatting. Vanuit zijn rol heeft de Raad van Toezicht deze ontwikkeling nauwgezet gevolgd en is ingenomen met het resultaat. Landschap Noord-Holland wordt geleid door een betrokken en deskundige directeur en gedragen door een goede ploeg van mensen die het samen mogelijk maken om met veel ambitie aan de toekomst van het Noord-Hollandse landschap te werken.

De Raad van Toezicht heeft het voorliggende jaarverslag en de voorliggende jaarrekening goedgekeurd. Ook heeft de Raad daarbij decharge verleend aan de directeur over het door hem gevoerde bestuur in 2021.

Heiloo, 22 juni 2022
Rosemarijn Dral, voorzitter
Jeroen Huisman
Rémon van Riemsdijk
Fred Ruiten
Vera Dalm

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

3 Directieverslag

3.1 Doelstelling, missie en visie

Landschap Noord-Holland zet zich in om natuur, landschap, en hiermee samenhangende cultuurhistorie in de provincie Noord-Holland duurzaam te behouden en verder te ontwikkelen. Dit doen wij vanuit de overtuiging dat dit belangrijk is voor het welzijn van mens en natuur. Wij maken Noord-Holland mooier door samen met anderen natuur en landschap te ontwikkelen en te beheren. Landschap Noord-Holland is naast een natuur- ook een mensenorganisatie. De 'mensen-kant' van onze organisatie krijgt onder meer invulling door ondersteuning van vrijwilligers bij hun werkzaamheden in natuur en landschap maar ook door onze gebieden optimaal 'beleefbaar' te maken voor recreanten. Van de ca 12.000 vrijwilligers die actief zijn in de provincie Noord-Holland zijn rond de 4000 vrijwilligers betrokken bij onze organisatie. Het gaat hier om vrijwilligers die actief zijn in onze gebieden en om zelfstandige vrijwilligersgroepen die vanuit onze organisatie ondersteuning krijgen.

Stichting Landschap Noord-Holland is een individuele rechtspersoon, gevestigd in Heiloo.

In ons meerjarenbeleidsplan 2017-2021 en de meerjarenplannen per afdeling hanteren wij de volgende zeven, voor onze organisatie vastgestelde, ambities:
1. Oppervlakte aan natuur vergroten
2. Groei van de biodiversiteit
3. Kwaliteit van openbaar groen vergroten
4. Landschap klimaatbestendig maken
5. Toekomst geven aan cultuurhistorisch erfgoed
6. Met mensen werken in het groen
7. Ontspanning bieden in natuurlijke omgeving

In 2021 hebben wij gewerkt aan het opstellen van een nieuw meerjarenbeleidsplan 2022-2026 dat begin 2022 door de RvT is vastgesteld.

<u>Statutaire doelstelling</u>
In onze statuten is de doelstelling van onze organisatie als volgt vastgelegd;
Landschap Noord-Holland stelt zich als specifiek Noord-Hollandse organisatie ten doel met, door en voor de Noord-Hollandse bevolking natuur, landschap en de daarmee samenhangende cultuurhistorie in de hele provincie duurzaam te behouden en verder te ontwikkelen, vanuit de overtuiging dat dit in het belang is voor het welzijn van mens en natuur.

<u>Missie en visie</u>
"Samen maken we Noord-Holland mooier door landschap te ontwikkelen en te beheren."

Landschap Noord-Holland wil ervoor zorgen dat mens en natuur zich ook in de toekomst thuis voelen in het veelkleurige Noord-Hollandse landschap en ervan kunnen genieten. Dat is hard nodig, want de natuur staat ook hier flink onder druk en de verscheidenheid aan planten- en diersoorten holt al decennialang achteruit. Het is onze opdracht bij te dragen aan stoppen van die terugloop.

We geven de natuur een stem. Met passie voor het landschap en oog voor zakelijkheid zetten we ons in voor een toekomstbestendige natuur die zichzelf kan blijven vernieuwen. Die de klimaatverandering kan doorstaan en de groeiende groep bezoekers rust kan blijven bieden in het drukke bestaan.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Vrijwilligersbeleid
Samenwerken met vrijwilligers is een kernpunt van onze organisatie. Dit blijkt uit onze missie waarin "samen" ook staat voor de vele duizenden vrijwilligers die zich inzetten voor natuur, landschap en erfgoed. Ook onze zesde ambitie uit ons meerjarenplan 2017-2021 "Met mensen werken in het groen" verwijst daarnaar. Onze afdeling "Betrekken bij Groen" is geheel gericht op het ondersteunen van de groene vrijwilliger. Het (meerjaren)beleidsplan Betrekken bij Groen dat wij samen met IVN Noord-Holland opstellen en dat de directeuren van het terreinbeheerdersoverleg (TBO) vaststellen, geeft richting aan de inzet van ons team Betrekken bij Groen. Van de doelgroepen "herstellers, tellers en vertellers" richt onze organisatie zich vooral op de eerste twee groepen en IVN op de laatste groep. Veilig kunnen werken is één van de belangrijke doelen. Voor de interne vrijwilligers, dat zijn de vrijwilligers die werken in onze eigen terreinen, geldt dat wij een gelijke verantwoordelijkheid hebben als voor onze medewerkers. Onze KAM-coördinator zorgt er, samen met de boswachter en team Betrekken bij Groen, voor dat vrijwilligers in staat zijn veilig te werken. Om dit te bereiken zorgen we voor veilig materiaal, adequate training en verzekeringen.

3.2 Risico's en onzekerheden

Stichting Landschap Noord-Holland is zich bewust van de financiële, juridische en imago technische risico's die met haar activiteiten gepaard gaan. Ondanks dit bewustzijn werkt de stichting aan een continu proces om risico's steeds beter in kaart te brengen en te minimaliseren. Met risicomanagement zetten wij ons in om deze risico's systematisch te bewaken. Dit is een proces dat om voortdurende sensitiviteit vraagt zowel in- als buiten de organisatie. De stichting zet zich plantmatig in deze risico's diepgang te geven in diverse risicoanalyses.
De stichting is bereid op basis van de huidige maatregelen en procescontroles deze risico's te nemen en voorziet hieruit geen directe negatieve gevolgen. In het boekjaar 2021 hebben zich geen risico's voorgedaan die een materiële impact hadden op de organisatie, naast de ontwikkelingen rond de coronamaatregelen die ook in het document zijn behandeld.
Reputatie- en of financiële schade zijn de risico's met de grootste consequentie op continuïteit van de organisatie. De stichting is van mening dat met name financiële risico's afgedekt zijn tot een niveau waarop zij het voortbestaan van de stichting niet in gevaar kunnen brengen. Daarnaast is de stichting van mening dat reputatieschade beperkt moet zijn in verband met een adequate communicatie naar belanghebbenden. Reputatieschade kan bijdragen aan een terugloop van beschermers en terughoudendheid bij externe financiers.

Beleid
Stichting Landschap Noord-Holland deelt op het provinciale niveau met verschillende partijen gemeenschappelijke belangen, zoals het behoud van natuur, herstellen van cultureel en historisch erfgoed en het actief participeren in bredere vraagstukken rond duurzaamheid en natuurontwikkeling. Soms is er in dit speelveld sprake van tegengestelde belangen bijvoorbeeld in contact met particuliere grondeigenaren of agrarische ondernemers. Stichting Landschap Noord-Holland kiest in die gevallen in beginsel voor een constructieve benadering gericht op het vinden van een breed gedragen oplossing. Daar waar noodzakelijk worden ook grenzen gesteld om hierbij actief te benadrukken binnen welke context stichting Landschap Noord-Holland opereert.

Verzekeringen
Stichting Landschap Noord-Holland bezit grond en onroerend goed die middels opstaldekking adequaat zijn verzekerd; de materiële bezittingen bestaan daarnaast uit de inventaris van het kantoorpand die is verzekerd tegen brand en diefstal, inclusief eventuele gevolgschade. Voor de personeelsleden, eventuele stagiairs of zzp-ers is bovendien een werknemersschadeverzekering en voor de bestuursleden is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Voorkomen van Fraude
Functiescheiding, inkoopprocedures, regelingen voor mandatering en projectbegrotingen, nacalculaties en evaluaties zijn bedoeld om fraude te voorkomen. Stichting Landschap Noord-Holland heeft haar AO/IC op een dusdanige wijze ingericht dat de risico's op fraude zijn geminimaliseerd. Daarnaast sturen wij op een open cultuur waarin collega's elkaar aanspreken op gedrag en werkwijzen; niet op basis van wantrouwen maar ter optimalisatie van het eigen werk en de controle hierop. Sinds 2020 hebben wij een nieuwe functie gecreëerd voor een "bedrijfseconomisch medewerker". Deze functionaris heeft als centrale opdracht toe te zien op de adequate naleving van administratieve protocollen die ingericht zijn om ongewenst handelen te voorkomen. In 2021 heeft deze medewerker zich onder andere gericht op verdere aanscherping naar aanleiding van de inhoud van de eerste managementletter van onze accountant Mazars.

Binnen 2021 is specifiek aandacht besteed aan:

Automatisering
Samen met een aantal provinciale Landschappen maakt stichting Landschap Noord-Holland gebruik van de diensten van een professionele aanbieder van automatisering; Axians. Met dit laatste borgen wij de betrouwbaarheid en continuïteit van de kantoorautomatisering, samen met de digitale, fysieke en organisatorische beveiliging van de systemen.

Reputatieschade
Een transparante handelswijze en communicatiestrategie zijn essentieel voor de geloofwaardigheid en reputatie van stichting Landschap Noord-Holland. Intern loopt die via verschillende overlegcircuits, intranet en diverse nieuwsbrieven. Extern gebruiken wij onze website, social media, ons tijdschrift en jaarpublicaties om andere partijen te informeren en te betrekken.

Arbeidsomstandigheden
Arbo, veiligheid en duurzaamheid zijn structurele aandachtspunten binnen stichting Landschap Noord-Holland. Jaarlijkse herhalingen van BHV en EHBO-trainingen, opvolgingen in VCA+ dragen bij aan deze aspecten. Periodiek wordt een risico- en inventarisatie en –evaluatie gehouden om aandachtsgebieden te signaleren en te adresseren.

© Nico Dekker

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

3.3 Doelrealisatie

Hieronder geven wij per ambitie de hoogtepunten aan van onze inzet en de resultaten in 2021. In ons meerjarenplan zijn deze zeven ambities als richtinggevend voor ons handelen vastgelegd.

Ambitie 1 – Oppervlakte natuur vergroten

Belangrijke opdracht voor onze organisatie is het leveren van een bijdrage aan het afronden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in 2027. Op veel plaatsen in de provincie zijn wij bezig met het creëren van nieuwe aankoopkansen en ook het verzilveren van concrete opties. Dit zijn vaak processen van een lange adem. En als er dan kan worden "toegeslagen" is het van belang dat wij voldoende geld beschikbaar hebben om tot aankoop over te gaan. De succesvolle fondsenwervende campagne "Help ons 1.000.000 m2 nieuwe natuur aan te leggen" heeft onze aankoopkas aanzienlijk gespekt. Hieronder noemen wij een aantal concrete aankoopsuccessen.

Wij zijn enorm blij dat we kunnen melden dat de eerste aankoop met inzet uit het Natuurfonds een feit is. In 't Zand, in de kop van Noord-Holland, bij Natuurgebied De Mosselwiel hebben wij ruim 42.000 m^2 agrarische grond gefinancierd met geld uit het Natuurfonds. Door de aankoop van dit stuk grond verbinden we de natuurgebieden rondom Eendenkooi 't Zand en het Mosselwiel. Natuur krijgt hier straks alle ruimte.

© Koos Leek – Mosselwiel bij Eendenkooi 't Zand

Op een groot aantal andere plekken, onder andere in het Ilperveld en in de binnenduinrand bij Bergen hebben wij grote inspanning geleverd om gronden te verwerven. In 2021 heeft dat, helaas, nog niet geleid tot feitelijke aankoop. Dit soort trajecten blijken zeer taai te zijn. Wij zijn ervan overtuigd dat onze inspanning zich uiteindelijk zal uitbetalen.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Ambitie 2 – Groei van biodiversiteit

De biodiversiteit staat wereldwijd onder grote druk. Ook in Nederland is de tendens, op een beperkt aantal hoopgevende ontwikkelingen na, nog steeds negatief. Deze problematiek heeft een veel bredere aandacht gekregen doordat de overmaat aan stikstofdepositie op Natura2000-gebieden de Nederlandse economie tot een herbezinning dwong. De grootste uitdaging ligt bij de agrarische sector die landelijk gezien circa 50% van de stikstofuitstoot genereert. Fundamentele aanpassingen van deze sector zijn hoognodig maar politiek erg gevoelig. De Raad van State zette in 2019 een streep door de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Helaas is er tot en met 2021 geen serieuze voortgang geboekt in de aanpak van het stikstof dossier. In 2021 is er na landelijke verkiezingen een "nieuw" kabinet aangetreden die de aanpak van stikstof grote prioriteit zegt te zullen geven. Daarvoor zijn 25 miljard euro gereserveerd. Het is nu nog wachten op concrete stappen.

Landschap Noord-Holland heeft wel concrete stappen gezet ten behoeve van biodiversiteit. Hieronder lichten we een aantal projecten uit.

Herstelproject Ilperveld vanwege stikstof
Ook in 2021 hebben we in het Ilperveld volop gewerkt aan het herstel van de natuur. Door overmatige neerslag van stikstof komen kwetsbare planten en dieren in dit veenweidegebied in het gedrang. Met afplaggen, petgaten uitgraven en natuurvriendelijke oevers geven we de natuur een betere uitgangspositie voor de toekomst. Hierdoor krijgen kwetsbare planten en dieren weer de ruimte, zoals ronde zonnedauw, orchideeën, varens, maar ook weidevogels en vlinders. De herstelmaatregelen zijn een noodoplossing. De echte oplossing is een politieke keuze die het Rijk en de provincie kunnen nemen: het dichtdraaien van de stikstofkraan en aanpakken van de veroorzakers.

Ilperveld

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Dynamisch duin in de Noordduinen

Op het voormalige schietterrein bij het Botgat hebben we stuifkuilen en stukken open duin gecreëerd en helmgras aangeplant. Door invloed van de wind ontstaat er een natuurlijk duinreliëf. Soorten die gebaat zijn bij stuivend mineraalrijk zand, zoals duinroos, buntgras en duinviooltjes, kunnen dan weer floreren. Om deze en andere soorten nog meer kansen te geven zijn exotische plantensoorten verwijderd, zoals de Japanse bottelroos. Die kunnen namelijk in korte tijd grote stukken duin innemen. Het afgevoerde materiaal is duurzaam hergebruikt door het te composteren. Dynamische duinen vormen ook een 'thuis' voor andere soorten als zeldzame duinvlinders, tapuiten en konijnen: zij zijn ontzettend afhankelijk van dynamische duinen. Het maaien, chopperen, de schapenbegrazing én de aanleg van stuifkuilen van de afgelopen jaren hebben nu al een positief effect in de Noordduinen. Zo kunnen we de verruiging aanpakken die ontstaat door de enorme hoeveelheid stikstofneerslag. We blijven de effecten van de zandverstuiving volgen, in samenwerking met de provincie Noord-Holland.

© Tim Zutt – Natuurherstelwerk Noordduinen

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Start werkzaamheden Kerkepolder
De Kerkepolder in West-Friesland is een waterrijk vogelparadijs waar het wemelt van de weidevogels. Altijd iets te zien, altijd genieten. Toch gaat het niet goed in deze polder ten zuiden van Wognum met voornamelijk soortenarm boerenland. Daarom startten we vorig jaar een fondsenwervende actie en zijn we nu volop met herstelwerkzaamheden bezig. Zo hebben we de slootkanten hersteld. De waterkwaliteit hebben we verbeterd door het uitgraven van de sloten en het ingraven van afwateringspijpen. Ook is er nieuwe beschoeiing aangebracht. De Kerkepolder is weer klaar voor een nieuw vruchtbaar broedseizoen.

Ambitie 3 – Kwaliteit openbaar groen vergroten

Via ons bedrijfsonderdeel Natuurlijke Zaken bieden we onze expertise op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie tegen betaling aan bij externe partijen. Op die manier genereren wij met onze kennis nog meer maatschappelijke winst: ook deze activiteiten dragen bij aan het bereiken aan onze maatschappelijke doelen. Het financieel rendement dat deze inzet oplevert wordt 100% ingezet om de realisatie van doelen in onze eigen terreinen mee te bekostigen. Daarmee genereert Natuurlijke Zaken eigenlijk dubbel maatschappelijk rendement!

Natuurlijke Zaken ontvangt extra certificaat KleurKeur
Om als aanbieder van groene diensten onafhankelijk te kunnen stellen dat wij een optimaal op ecologie scorende professionele dienstverlener zijn, hebben wij besloten op te willen gaan voor het certificaat KleurKeur. Steeds meer opdrachtgevers vragen hier ook om. KleurKeur is een eisenpakket bovenop de eisen van ISO9001. Natuurlijke Zaken is al bijna 10 jaar ISO9001 gecertificeerd. In 2021 werden wij voor het eerst onderworpen aan een externe audit voor KleurKeur en zijn trots dat wij dit certificaat hebben verkregen.

© Dutchphoto

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Sinusmaaibeheer Hondsbossche en Pettemer Zeewering

De Groenploeg van Natuurlijke Zaken voert sinds 2021 het beheer uit op de Hondsbossche en Pettemer Zeewering. Samen met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beheren we deze bijzondere locatie op een nieuwe manier; met “sinusmaaien”. In juli maaiden we een sinuspad (in de vorm van een sinus) over een lengte van 6 kilometer. Later volgde het maaien van de vegetatie binnen het sinuspad. Dertig procent van de totale vegetatie maaien we niet. Hierdoor ontstaan micro klimaatjes op de overgangszone tussen de korte en de lange vegetatie, wat insecten en andere dieren prettig vinden. Door deze afwisseling blijven er schuil- en voorplantingslocaties over voor insecten. In totaal maaien we ongeveer 25 hectare, dat zijn ongeveer 60 vrachtwagens met maaisel. We zetten dit lokaal af bij o.a. bollenboeren en die maken er Bokashi van. Dit is goed gefermenteerd organisch materiaal met een hoge voedingswaarde. Bij het maken van Bokashi komt, in tegenstelling tot composteren, geen klimaatgas vrij.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

BUCH-gemeenten kiezen voor duurzaam maaibeheer

De BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) besloten het maaibeheer voortaan ecologisch uit te laten voeren en selecteerden via een aanbestedingsprocedure onze Groenploeg voor deze omvangrijke klus. Belangrijke reden is dat wij alle kennis en ervaring in huis hebben van innovatief ecologisch maaibeheer en verwerken van het maaisel. Wij werken volgens de Kleurkeur methode, deze verbetert de biodiversiteit en zo valt er voor inwoners meer te genieten van de flora en fauna. De Groenploeg werkt zorgvuldig, we controleren op bijzondere planten en dieren en maaien met een schijvenmaaier. Dus geen verruïneerde grond of onthoofde kikkers! Zo'n 750 ton maaisel verwerkt de Groenploeg lokaal tot Bokashi, dit kan door bijvoorbeeld boeren over hun land uitgereden worden. Dit is een echte bodemverbeteraar.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Ambitie 4 – Landschap klimaatbestendig maken

In 2021 hebben wij veel inzet gepleegd op deze ambitie. Twee onderwerpen sprongen er dit jaar nadrukkelijk uit:

Regionale Energiestrategie 1.0
In 2021 zijn de **Regionale Energiestrategie** 1.0 (RES) vastgesteld. Hiermee is een lang, complex en intensief traject afgesloten dat landelijk speelde maar regionaal werd uitgevoerd. In de provincie Noord-Holland waren twee RES-regio's aangewezen. Deze regio's moesten gezamenlijk een bod doen voor locaties voor zonneparken en windmolens. Hierbij moesten de gekozen "zoeklocaties" een minimale hoeveelheid opwekcapaciteit voor duurzame energie opleveren. Wij hebben hier met de andere natuur- en milieuorganisaties veel tijd in gestopt. Eerder maakten wij al een eigen visiekaart maar nu ging het erom betrokken gemeentes en de provincie te voeden met goede ideeën en door inspreken bij gemeenteraden hen aan te sporen om in onze ogen ongewenste zoeklocaties te schrappen. Overall vinden we dat de RES 1.0 in Noord-Holland er goed uitziet. Tegen de zoeklocatie voor windmolens direct bij de Ronde Hoep en het Landje van Geijsel heeft onze oppositie tot op heden nog niets opgeleverd. Wij maken ons daar grote zorgen om de weidevogels en de smienten in dit gebied.

Voor één zoekgebied hebben wij een alternatief plan ontwikkeld: **Multifunctionele achteroevers als alternatief plan tegen zonneatollen in het IJsselmeer.** Samen met andere natuurorganisaties maakten we ons grote zorgen over de komst van zonne- en windenergie in Natura2000 gebieden, zoals in het IJsselmeer. Een plan om zonne-atollen in het IJsselmeer aan te leggen betekent het verlies van 4.500 hectare (met daarin 1350 ha zonneatollen) aan weids open water en natuur. En daarmee verlies aan leefgebied van watervogels zoals de toppereend, brilduiker en kuifeend. Daarom hebben we een alternatief concept ontwikkeld. Multifunctionele achteroevers met ruimte voor zonne-energie, nieuwe landbouw, recreatie en natte natuur. Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk heeft dit alternatief van multifunctionele achteroevers laten uitwerken door H+N+S Landschapsarchitecten. De studie laat kansen en mogelijkheden zien bij de Wieringerhoek om verschillende landschapstypen te creëren, gefaseerd en naast elkaar.

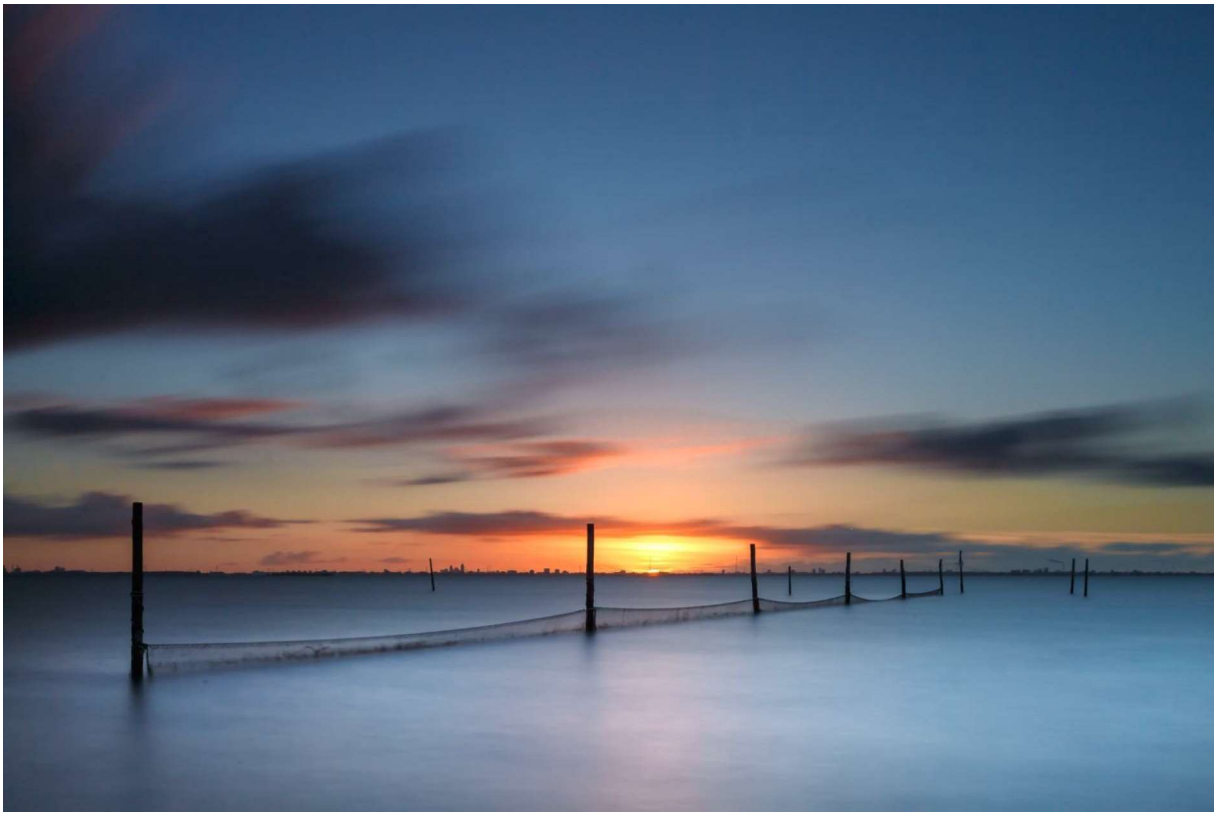

© Menno Schaefer - IJsselmeer

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Verminderen van de klimaatgasuitstoot van veenweidegebieden
Het tweede onderwerp waarop we in 2021 hard hebben gewerkt is **verminderen van de klimaatgasuitstoot van veenweidegebieden**. We zaten in ons laatste jaar van het innovatieprogramma veen (www.innovatieprogrammaveen.nl) waarin we de mogelijkheden onderzoeken van agrarische verdienmodellen onder veen nattere omstandigheden. Doel is dat de boer een goed boterham kan blijven verdienen maar tegelijkertijd de uitstoot van klimaatgassen met minimaal 90% vermindert. Naast dit IPV hebben we weer stappen gezet in ons initiatief Amsterdam Wetlands (www.amsterdamwetlands.nl) samen met onze partners Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Recreatie Noord-Holland. In dit kader hebben we o.a. gewerkt aan:

Omhoog met het veen
Het Ilperveld is de nationale proeftuin voor onderzoek naar CO2-opslag door het weer op gang brengen van veengroei. Hier worden belangrijke stappen gezet in de aanpak van klimaatverandering. We zoeken naar een oplossing voor het probleem van de dalende bodems. Een inklinkende bodem stoot veel broeikasgassen uit, dit is te stoppen door veenmos te laten groeien op natte stukken voormalige landbouwgrond. Veen is voor CO2-uitstoot en -opslag veel effectiever dan bos. De vertering van plantenmateriaal waarbij CO2 vrijkomt, gaat onder water veel trager dan in een bos. Door het grondwater op peil te houden voorkom je CO2-uitstoot, zorg je ervoor dat veenmos en moerasplanten weer kunnen groeien en klimaatgassen gaan opslaan. Zes jaar geleden sloeg oud-collega Bas van de Riet kleinschalig aan het pionieren met veenontwikkeling. Inmiddels zijn kennisinstellingen als Wageningen University & Research, Universiteit van Amsterdam, Alterra en B-Ware aangehaakt. Voor waterbeheer zijn het Hoogheemraadschap en omliggende gemeenten onmisbare partners en omdat veel veenweidegebied agrarisch verpacht is, doen ook Agrarische Natuur Vereniging Water, Land & Dijken en agrarisch ondernemers mee. Het onderzoeksterrein wordt komende jaren verder opgeschaald om te bepalen hoe we optimale situaties kunnen creëren voor CO2-opslag.

Ambitie 5 – Erfgoed in topconditie brengen
In 2021 hebben een breed palet aan projecten en initiatieven onder deze ambitie opgepakt.

Start werkzaamheden eendenkooi van der Eng
Sinds 2020 zijn wij de trotse eigenaar van Eendenkooi van der Eng in Uitgeest. Een eeuwenoud monument en bijzonder cultuurhistorisch erfgoed dat, onopvallend, midden tussen de weilanden vlak bij het dorp Uitgeest ligt. In de 'kooi' worden al 400 jaar eenden gevangen. Vroeger om te eten, tegenwoordig om te ringen voor natuuronderzoek. Deze eeuwenoude traditie dreigde verloren te gaan, omdat de staande constructie van de vangpijp in zeer slechte staat verkeerde en dreigde in te storten. Een restauratie was dringend nodig. Na een succesvolle fondsenwervende actie onder onze Beschermers konden we dit jaar beginnen met de werkzaamheden. De eerste vangpijp is vervangen en in 2022 volgt herstel van de andere vangpijp. We verheugen ons erop dat de eendenkooi er weer tiptop bij ligt.

Integraal gebiedsplan Groene Long gepresenteerd.
Van het Alkmaardermeer in het noorden tot Spaarnwoude in het zuiden krimpt het open landschap steeds verder in door de stedelijke druk van Haarlem - Alkmaar en Amsterdam - Zaanstad. Grote projecten zijn hier voorzien, zoals een geplande aansluiting van de A8 op de A9 en verdere stedelijke uitbreiding. Deze hebben ingrijpende, onomkeerbare gevolgen voor het landschap. Wij presenteerden samen met andere maatschappelijke organisaties, agrarisch ondernemers en bewonersgroepen een eigen plan voor dit groene gebied. Hiermee riepen we Gedeputeerde Staten op om de geplande snelweg definitief te schrappen en in plaats daarvan een integraal plan te ontwikkelen voor de waardevolle groene long tussen de A8 en A9.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Huis Leyduin op een voetstuk
Het is bijna 25 jaar geleden dat we de nieuwe, trotse eigenaar werden van Buitenplaats Leyduin. Toen al een prachtig gebied, vol bijzondere natuurwaarden en verborgen cultuurhistorische schatten. Reden om veel energie te steken in het herstellen van de Buitenplaats. In 2021 bestond Huis Leyduin maar liefst 100 jaar! Tijd om dit imposante rijksmonument in het zonnetje te zetten. Na een restauratie van het ornamentenplafond in de Van Loonzaal is nu de buitenkant aan de beurt. Ooit lag er rondom Huis Leyduin een sierlijke tuin, zorgvuldig onderhouden door de tuinman. Op veel andere buitenplaatsen in Noord-Holland is deze traditie goed behouden gebleven en kunnen bezoekers nog steeds genieten van de tuinen van toen. Op Leyduin is dat anders verlopen. Hier is het tuinontwerp van vroeger verloren gegaan. Dankzij donaties van onze Beschermers voor de fondsenwervende actie 'Huis Leyduin op een voetstuk' en een nalatenschap kregen we de financiering rond om de groene ruimte om het huis volgens passend ontwerp in te richten. Zodat het gebouw en omringende landschap weer met elkaar in verbinding komen te staan maar de overgang van natuur naar erfgoed weer op een fraaie wijze gemarkeerd wordt. De werkzaamheden staan gepland voor 2022.

Fort Zuidwijkermeer omgetoverd tot Kaasfort
Vlak bij het Noordzeekanaal ligt Fort Zuidwijkermeer, onderdeel van de Stelling van Amsterdam en UNESCO Werelderfgoed. Het staat bekend om de bijzondere vleeskelders onder het massief betonnen gebouw. Vanuit dit fort werden vroeger andere forten van levensmiddelen voorzien. Samen met Bourgondisch Lifestyle, een kaasaffineur uit Beverwijk maken we een nieuwe bestemming voor het fort mogelijk. De ruimtes in het fort zijn namelijk zeer geschikt voor het opslaan en laten rijpen van bijzondere kazen. In 2021 zijn de eerste kazen naar het fort gebracht. Liefst hadden we de herbestemming van het fort ook afgerond, maar omdat een vergunning nog niet rond is, heeft dat proces stilgelegen. We verwachten in 2022 duidelijkheid over de definitieve vergunning te krijgen. Zodat dit prachtige rustig gelegen fort behouden blijft voor de toekomst.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Ambitie 6 – Met mensen werken in het groen

2021 was een jaar waarin vanwege corona veel minder mogelijk was voor vrijwilligers. De activiteit van groepen heeft grote delen van het jaar stilgelegen. Maar wij hebben niet stilgestaan blijkt wel uit de volgende zaken die wij wel voor elkaar hebben gekregen.

Het Groene Strand

De Nederlandse stranden zijn bijzondere en ook dynamische gebieden die bijdragen aan de biodiversiteit in ons land. Door intensief strandbeheer en recreatiedruk is er minder ruimte voor natuur op het strand en minder rust voor strandbroedende vogels. Met hulp van de Nationale Postcodeloterij zetten we ons in om de natuurwaarden te versterken en natuurbeleving weer onderdeel te maken van de strandbeleving. Dit doen we door het bijzondere en ook wonderlijke verhaal van het strandleven te vertellen, bewustzijn te vergroten en het strandbeheer aan te passen, waardoor de voedingsbodem en verder strandleven een kans krijgt zich te ontwikkelen. In Noord-Holland zijn strandcommunities opgericht die afval opruimen, voorlichting geven en met belanghebbenden in overleg gaan. Er zijn broedstranden gecreëerd voor vogels die worden gemonitord. Camperduin mocht zich in 2021 het eerste Groene strand van Noord-Holland noemen. Samen met vele vrijwilligers, ondernemers, natuurorganisaties en gemeenten geven we zo ruimte aan de natuur op het strand en rust aan strandbroeders als bontbekplevier en sterns.

© Floris Scheplitz

Groen Kapitaal in de Buurt

Met dit programma helpen we, in samenwerking met IVN en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, groene bewonersinitiatieven. Op dit moment werken we samen met de gemeenten Alkmaar, Hilversum en Zaanstad. Onze werkwijze bestaat uit drie stappen: een participatief buurtproces, een financiële bijdrage voor materialen en planten en verbinding via een kennisnetwerk. Het project 'Groen Kapitaal in de Buurt' stimuleert en ondersteunt in totaal 4 tot 6 groene buurtinitiatieven in de openbare buitenruimte bij een gemeente. Zo ontstaat er meer groen en biodiversiteit, een meer aantrekkelijke leefomgeving en worden bewoners positief betrokken. Onze kennis helpt hen op weg, waarna ze het zelf kunnen (blijven) doen. Door samen te werken met lokale partijen kunnen we bekijken of er verdere begeleiding nodig is.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Veel hulp voor natuur tijdens Natuurwerkdag
Op de Natuurwerkdag voeren deelnemers onderhoud uit in de natuur, wat onmisbaar is voor het in stand houden van de leefomgeving van veel (bedreigde) planten en dieren. Ook is behoud en herstel van natuurgebieden met al hun biodiversiteit één van de meest efficiënte maatregelen tegen klimaatverandering. Zorg voor het landschap, zoals onderhoud aan (knot-)bomen, boomgaarden, het aanleggen van bloemenweiden en schoonmaken van poelen is steeds vaker in vrijwilligershanden. In onze provincie waren vrijwilligers en twee scholen actief op in totaal 64 locaties. In heel Nederland deden dit jaar 14.470 deelnemers mee aan meer dan 520 mooie natuurklussen. Eigenlijk zou in 2020 de 20ste editie van de landelijke Natuurdag plaatsvinden. Door corona ging dit evenement dat jaar niet door. Gelukkig konden we de 20ste editie vieren in 2021. Twee groepen in Noord-Holland hebben alle 20 edities meegedaan. Zij kregen dit jaar de “Gouden Hark”.

© Yvonne Compier – Vrijwilligersgroep Padlandbos ontvangt Gouden Hark

Betrekken bij Groen Fonds maakt 41 Groene vrijwilligersprojecten mogelijk!
Mensen betrekken bij de natuur is het belangrijkste doel van het Betrekken bij Groen Fonds. De provincie Noord-Holland kent met dit fonds in 2021 € 101.500 toe aan groene projecten. Bijna negentig vrijwilligersorganisaties klopten aan bij het fonds met een projectidee. Projecten die de soortenrijkdom in onze provincie versterken én zoveel mogelijk doelgroepen en partners betrekken, kwamen voor een financiële bijdrage in aanmerking. De jury honoreerde in totaal éénenveertig projecten, die kregen het bedrag toegekend in 2021. De achtentachtig inzendingen vroegen in totaal voor ruim € 570.000 budget aan, dit laat zien dat vrijwilligers vol ideeën zitten om de biodiversiteit een impuls te geven en om de Noord-Hollanders te betrekken bij hun groene leefomgeving.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Ambitie 7 – Een natuurervaring binnen 15 km

Ook het aanbieden van Excursies is in 2021 minimaal mogelijk geweest door corona. Toen het wel weer kon was de animo groot. Dit betekent overigens niet dat recreanten en natuurliefhebbers de natuurgebieden niet wisten te vinden in 2021. Integendeel: het was nog nooit zo druk in de natuurgebieden als in coronatijd. Omdat veel dingen niet konden, zochten heel veel mensen de natuur op. Wij hebben in 2021 deze in het oog springende projecten gerealiseerd:

Nieuwe toegangsbrug voor natuurgebied St. Aagtendijk
Dit verborgen natuurgebied willen we graag openstellen voor publiek. Het is een prachtige natuuroase tussen de forten bij Beverwijk en Heemskerk. Helaas is het slecht toegankelijk voor bezoekers. Dankzij bijdragen van deelnemers aan het fietsevenement de 'Ronde van de Stelling van Amsterdam', is genoeg geld opgehaald voor een nieuwe toegangsbrug. Boswachter Jeroen ontving daarvoor een cheque van € 1.000. Als dank kregen alle giftgevers de nieuwe wandelroute om als eerste de nieuwe brug te proberen en natuurgebied Aagtendijk te ontdekken! De Ronde van de Stelling van Amsterdam is een evenement van Le Champion, organisator van sportevenementen.

© Dutchphoto

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Vogelkijkroute vanaf Fort K'IJK
Begin februari zetten we jaarlijks de sluizen open bij Fort bij Krommeniedijk (Fort K'IJK). Dit is een jaarlijkse terugkomende gebeurtenis en bedoeld om de weidevogels te verwelkomen. De weilanden rondom Fort K'IJK komen langzaam onder water te staan (inundatie). Hierdoor komen wormen, die in de grond leven, omhoog en die vormen een belangrijke voedselbron voor weidevogels. Weidevogels die na een lange tocht in Nederland aankomen, komen hier weer op krachten. Het is dan een geweldig vogelspektakel rond het fort. Landschap Noord-Holland ontwikkelde een fietsroute zodat liefhebbers kunnen genieten van weidevogels. De route start bij Fort K'IJK en voert je door diverse rijke weidevogelgebieden aan de zuid- en westkant van het Alkmaardermeer. In de maanden maart tot en met juni zijn langs de hele route weidevogels te zien. Als je geluk hebt, zie je de grutto's rondom het fort hun buikjes voleten. De route brengt je ook langs de Hempolder, een waar paradijs voor vogels als grutto, kievit, tureluur, slobeend en krakeend.

Nieuwe uitkijktoren voor de Balgzandpolder
De uitkijktoren is bijna 10 meter hoog en biedt een adembenemend uitzicht over de vogelrijke Balgzandpolder tot aan de kust van Texel en Wieringen. De toren staat vlak bij de vogelrots (5 meter hoog) die we in 2016 ontwikkelden als veilig toevluchtsoord voor broedvogels. De nieuwe uitkijktoren is onderdeel van een omvangrijker plan waarmee wij, samen met onze partners, de beleving van Balgzand wil versterken. Bezoekers en vogelaars kunnen nu op verschillende punten van heel dichtbij genieten van natuur en van vogels in dit stuk waddengebied zonder ze te verstoren.

Wandelend het jaar door
Helaas waren er ook dit jaar nauwelijks excursies mogelijk vanwege de coronapandemie. We hebben daarom volop ingezet op de individuele natuurbeleving. We ontwikkelden routes met QR-codes voor meer informatie, werkten acht wandel- en fietsroutes bij en we lanceerden laarzenpadroutes. Voldoende aanbod voor wandelaars om toch fijn te genieten van onze natuurgebieden. In het najaar konden we door de versoepelingen van de coronamaatregelen een herfstwandeling in het Wildrijk organiseren met gidsen langs de route.

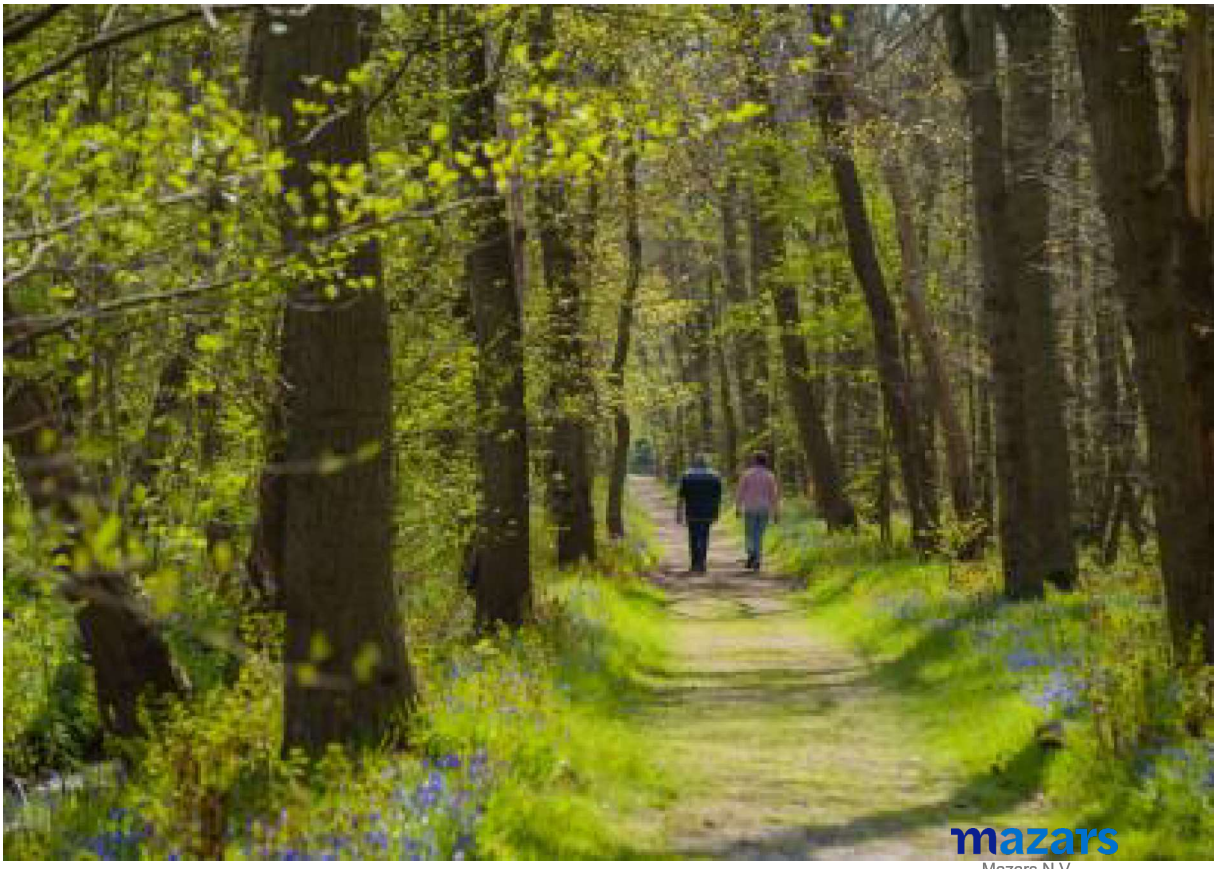

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

3.4 Financieel beleid en financiële resultaten

Stichting Landschap Noord-Holland heeft het boekjaar van 2021 afgesloten met een batig saldo van € 1.000.000,-. Dit saldo is grotendeels tot stand gekomen vanuit nalatenschappen (€ 1.653.000,-). Daarnaast heeft de stichting € 1.436.000, - van haar reserves aangesproken voor de verschillende doelstellingen waaraan deze zijn gelabeld. Aankoop van natuurgronden, renovatie van cultuurhistorisch erfgoed, gebiedsontwikkeling en non-cyclisch beheer binnen onze natuurterreinen. De extra inkomsten uit nalatenschappen zijn geen structurele inkomsten voor stichting Landschap Noord-Holland. Uiteraard vormen zij hierom geen onderdeel van de reguliere begroting en zijn deze inkomsten bestemd om in de toekomst de uitgebreide ambities van de stichting verder vorm te geven.

De afdeling Marketing en Communicatie zet in op stabilisatie en waar mogelijk groei van donateurs, zowel particulier als zakelijk. Een nieuwe fondsenwervende strategie die gestart is in 2020 laat op dit moment al een lichte groei zien.

De inkomsten uit Natuurlijke Zaken (€ 259.000, -) vormen een onderdeel van het batig saldo van de stichting en vormen zowel in het verleden als in de toekomst een belangrijke financiële bijdrage aan het mogelijk maken van het realiseren van onze maatschappelijke doelstellingen.

Doelbestedingspercentage, kostenpercentage fondsenwerving en kostenpercentage beheer en administratie

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Bestedingen aan doelstellingen / totale baten	77,3%	78,7%	76,6%
Bestedingen aan doelstellingen / totale lasten	84,8%	79,4%	81,9%
Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	9,0%	53,7%	17,2%
Kosten beheer en administratie / totale lasten	12,5%	14,5%	14,9%
Wervingskosten / totale lasten	2,7%	8,1%	3,2%
Wervingskosten / totale baten	2,5%	8,0%	3,0%

De belangrijkste bronnen van inkomsten voor de werkorganisatie zijn inkomsten vanuit subsidieverleners (provinciaal en landelijk) en donateurs. Een risico voor de stichting is dat structurele subsidies wegvallen in de toekomst.
Uiteraard is de stichting zich bewust van dit risico en stuurt door het jaar heen op de ontwikkelingen. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op een organisatie die zoveel mogelijk in staat is om daar waar noodzakelijk mee te bewegen met deze ontwikkeling.

De jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij die via LandschappenNL aan stichting Landschap Noord-Holland wordt overgemaakt is een belangrijke inkomstenbron. De samenwerking met de Nationale Postcode Loterij is per 2021 verlengd voor een periode van vijf jaar. De loterij steunt ons jaarlijks met een financiële bijdrage. Met deze gelden wordt deels voorzien in het structureel onderhoud van onze natuurterreinen, zowel met korte termijn als lange termijn acties. De gelden worden daarnaast ingezet voor aanvullende projectfinanciering. Binnen 2021 zijn dit bijvoorbeeld; Project Ilperveld, vogelbroedplaats Kerkepolder, Uitkijktoren Balgzandpolder, Vogelkijkroute fort Kijk en restauratie en herbestemming fort Zuidwijkermeer.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Marktomzet binnen onze afdelingen van Natuurlijke Zaken vraagt om continue inzicht en sturing. Zowel de inrichting van deze afdelingen als ook de organisatorische eenheden kunnen adequaat meebewegen met tegenvallende resultaten. Als stichting houden we grip op de uitgaven door een planning- en control cyclus die eraan bijdraagt dat adequaat kan worden gestuurd op het feit dat middelen worden toegekend in lijn met de vastgestelde begroting en projectplannen. Dit systeem volgt gedurende het jaar deze activiteiten.

Groenploeg

De afdeling Groenploeg heeft binnen de afgelopen boekjaren een goed resultaat behaald. De omzet ligt in realisatie hoger dan begroot.
Voor 2022 is de verwachting dat de positieve lijn van deze omzetgroei door zal ontwikkelen richting € 2.238.000, -.
Het mogelijke risico van een tegenvallende omzet kan worden opgevangen door een flexibele schil van medewerkers. Bij een omzet onder € 1.400.000, - vormen de vaste contracten een te groot beslag op de kosten waardoor een vorm van rendement op werk niet meer is te realiseren. De additionele omzet wordt met name gerealiseerd door inleners of krachten met een tijdelijk contract, passend binnen de mogelijkheden van onze CAO.
Op dit moment zijn er nog geen negatieve effecten merkbaar, door economische krimp, binnen de markt en bij (grotere) opdrachtgevers.

Onderzoek en Advies

Binnen de afdeling Onderzoek en Advies is de lijn tussen omzet en het nettorendement minder groot dan bij de afdeling Groenploeg. Dit betekent dat bij tegenvallende projectresultaten dit resultaat mogelijk kan leiden tot een negatieve bijdrage. Adequate sturing op de volgende specifieke onderdelen binnen de opdrachten van deze afdeling zijn dan ook extra belangrijk:

- Kostenbeheersing maar ook commerciële slagkracht in prijsvorming.
- Strakke sturing op lopend werk. Productiviteit is het belangrijkste stuurmiddel om projecten met een adequaat rendement af te sluiten.
- Tariefmaximalisatie zonder opdrachtverlies.

Op dit moment zijn er nog geen negatieve effecten merkbaar, door economische krimp, binnen de markt en bij (grotere) opdrachtgevers.

Gebieden

Binnen de afdeling Gebieden is op operationeel niveau de begroting op orde. Risico’s zitten met name in het adequaat sturen op begrotingsonderdelen door het jaar heen. Naast de operationele begroting is er ook behoefte aan investeringen op lange termijnonderdelen. Met name non-cyclische werkzaamheden binnen de eigen beheeractiviteiten spelen hierbij een belangrijke rol. De stichting probeert hier zo planmatig mogelijk mee om te gaan en adequate reserveringen voor dit onderdeel te bewerkstelligen. Hiermee zijn deze werkzaamheden ook voor de toekomst veiliggesteld.

In de komende jaren zal moeten worden bezien hoe realistisch het is dat dit organisatieonderdeel zijn dekking volledig zelf kan realiseren. Dit ook in lijn met de lopende discussies rond de mogelijke verdere verhoging van de SNL-vergoeding voor natuurbeheer.

De organisatie zal zich ook terdege moeten buigen over de totale inzet vanuit de inkomsten NPL. Aangezien de toekenning telkens voor een periode van zes jaar is, kan deze inkomstenstroom worden verminderd of wegvallen.

Marketing en Communicatie

Binnen de afdeling Marketing en Communicatie wordt gestuurd om stabilisatie en mogelijk aanvullende groei van donateurs op zowel particulier als zakelijk vlak een belangrijke rol. Een nieuwe fondsenwervende strategie die gestart is in 2020 levert op dit moment hier een positieve bijdrage op.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Er is rekening gehouden met extra financiële mogelijkheden om deze strategie te blijven voortzetten. Daarnaast zal er strategische inzet zijn op de ontwikkelingen in de markt van particuliere giftgevers, waaronder meer inzetten op actiematige donaties.

Het huidige succes van deze strategie is van belang voor een solide bijdrage vanuit donateurs voor de primaire doelstellingen van de stichting.

Betrekken bij Groen
Binnen deze afdeling is sprake van structurele bijdragen vanuit het gelijknamige programma. Deze subsidie vormt samen met de bijdrage uit de NPL de vaste financiële basis van deze afdeling. Naast deze structurele subsidies is jaarlijks sprake van minder structurele subsidiestromen gekoppeld aan de doelstellingen binnen het programma. Wegvallen of tegenvallende mogelijkheden hierbinnen kunnen een risico vormen voor negatieve bijdrage. Continue monitoring middels de diverse rapportages is daarom noodzakelijk. Bij tegenvallende cijfers zullen vaste medewerkers productief gemaakt moeten worden binnen overige afdelingen (intern of extern) om de kostendruk te minimaliseren.

Overhead
Kostenbeheersing is een primair doel binnen deze afdeling. Begrotingsresultaat van afzonderlijke afdelingen hangt nauw samen met binnen de Overhead gestelde doelen.
Bij tegenvallende resultaten binnen de organisatie kunnen binnen deze afdeling op een aantal posten uitgaven worden uitgesteld of bevroren. Hierbij valt te denken aan investering op ICT-niveau, opleidingen en externe advisering en inhuur.

De stichting probeert vanaf 2021 duurzaam te investeren in een verbeterde ontwikkeling van personeel en organisatie. Dit leidt ook tot extra financiële investering op dit gebied.

Algemeen – Balans & Liquiditeit
De verhoudingen binnen de balans zijn positief. De vreemd vermogen positie wordt versneld ingelost. Op dit moment zijn alle gelden van de organisatie liquide of geïnvesteerd in activa. Solvabiliteit (75%) en liquiditeit (3,5) van de organisatie zijn onveranderd goed. Op dit moment houdt de stichting al haar middelen liquide. Investeringen worden gedaan vanuit de liquide middelen en niet met additioneel vreemd vermogen. De Stichting is voornemens in aankomend boekjaar het beleggingsstatuut te herzien en een deel van het liquide vermogen voor middellange- tot lange termijn vast te leggen.

Reserves
De algemene- en bestemmingsreserves worden ingesteld door de Raad van Toezicht op voorspraak van de directie. Het doel van de bestemmingsreserves wordt door het bestuur bepaald en door de Raad van Toezicht goedgekeurd. Uitgangspunt is en blijft dat de Raad van Toezicht alle stortingen en onttrekkingen van de reserves moet autoriseren.
Het is de wens van Stichting Landschap Noord-Holland deze beoogde mutaties al in de begroting op te nemen.

Reserves en voorzieningen
Het belangrijkste onderscheid tussen reserves en voorzieningen is dat reserves tot het eigen vermogen van de stichting behoren en zijn dus in principe vrij aanwendbaar. Er ligt geen oorzaak uit het verleden aan ten grondslag met financiële gevolgen in de toekomst. De besteding vindt wel in de toekomst plaats, maar wanneer, waarvoor en hoeveel is in basis vrij door de Raad van Toezicht te bepalen.

Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen omdat zij gevormd zijn om (toekomstige) verplichtingen na te komen. De oorzaak ligt bij gebeurtenissen in het verleden.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Continuïteitsreserve
Deze reserve is ingesteld om de financiële risico's van de stichting op korte en middellange termijn af te dekken en heeft daarmee tot doel te waarborgen dat de Stichting haar doelstellingen in de toekomst kan blijven uitvoeren. In overeenstemming met de CBF-norm wordt 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie als maximum gehanteerd. In het verleden is de gewenste omvang vastgesteld op 10% van de gemiddelde begrote baten voor de komende vier jaren dit komt neer op €3.700.000,-.

Het streven naar een gewenste waarde binnen deze reserve is een moeizaam uitgangspunt. Beter is het om een minimum saldo van de continuïteitsreserve als uitgangspunt te hanteren.
Binnen meer commerciële organisaties is het weerstandvermogen tussen de 20% en 25% van het balanstotaal. Deze reserve wordt gezien als het weerstandsvermogen van de Stichting en er wordt een minimumniveau van 25% van het balanstotaal gehanteerd.

Bestemmingsreserve
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door de Raad van Toezicht expliciet een bepaalde bestemming is gegeven. Deze bestemming kan ook door de verstrekker van deze middelen zijn vastgesteld. De bestemmingsreserve doelbestedingen en de bestemmingsreserve beheer gebieden zijn hier een voorbeeld van.
De omvang van deze reserve wordt bepaald door de door het bestuur specifiek benoemde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde maar nog niet geëffectueerde onttrekkingen passende binnen de doelstelling van de stichting. Deze reserve is geen verplichting.

Bestemmingsreserve doelbesteding
Onder de bestemmingsreserve doelbesteding vallen:
- Reserve groot onderhoud vastgoed
- Reserve Terreinbeheer (non-cyclisch)

Bestemmingsreserve beheer gebieden
De omvang van deze reserve wordt bepaald door de ontvangen gelden voor het beheer van specifiek benoemde gebieden voor de lange termijn (gemiddeld 30 jaar).

Bestemmingsreserve in erfpacht uitgegeven vastgoed
Deze reserve is gevormd vanuit de ontvangen bedragen voor de opstallen op de in erfpacht uitgegeven grond, zodat de Stichting haar recht van eerste koop zonder meer kon uitoefenen. Deze reserve is geen verplichting. De maximale hoogte van deze reserve is niet vastgesteld. De hoogte wordt gekoppeld aan de waarde van ontvangen bedragen voor die opstallen met een hoog monumentaal/cultuurhistorische waarde. Deze bepaling vindt plaats door het bestuur en wordt geëffectueerd door de Raad van Toezicht.

Bestemmingsfonds
Het bestemmingsfonds is altijd door derden bepaald en wordt gevormd door giften die zijn ontvangen naar aanleiding van acties met een specifiek doel. De Raad van Toezicht kan geen wijziging in de aanwending voorstaan tenzij de verstrekkende (derde) partij dit heeft goedgekeurd.
Het bestemmingsfonds is altijd door derden bepaald en wordt gevormd door giften die zijn ontvangen naar aanleiding van actie met een specifiek doel. De hoogte wordt dan ook direct beïnvloed door deze ontvangsten.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaand aan die datum.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Voor alle soorten voorzieningen geldt de zogeheten causaliteitseis, dat wil zeggen dat er een oorzakelijke samenhang moet zijn met een gebeurtenis of met het bedrijfsgebeuren in de periode voorafgaande aan de balansdatum. Toevoeging aan en vrijval van voorzieningen vinden plaats ten laste, respectievelijk ten gunste van de exploitatie (dus niet via resultaatbestemming, zoals bij de reserves), terwijl onttrekkingen plaatsvinden door de aanwending rechtstreeks ten laste van de voorziening te brengen (dus niet via de exploitatie)

Bij een voorziening gaat het dus om het kwantificeren van verplichtingen en risico's. Vandaar ook dat voorzieningen niet tot het eigen vermogen worden gerekend. Op dit moment houdt de stichting geen materiële voorzieningen aan.

3.5 Governance

3.5.1 Organisatiestructuur

De organisatie wordt geleid door één directeur. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de opstelling van het beleid en de uitvoering van het werk zoals neergelegd in het Meerjarenbeleidsplan (MBP) en de daarmee verbonden jaarlijkse afspraken bij de vastgestelde begroting. De directeur is daarbij gebonden aan het directiestatuut.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het door de directeur gevoerde beleid. De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun toezichtstaak voor vier jaar met mogelijkheid tot verlenging. Er is een rooster van aftreden vastgesteld.

Ter voorbereiding van de vergaderingen van de Raad van Toezicht functioneert een Financiële Commissie bestaande uit twee leden van de Raad van Toezicht. De Financiële Commissie bereidt de financiële onderwerpen voor ten behoeve van een effectieve bespreking in de Raad van Toezicht en adviseert de Raad van Toezicht. De directeur brengt de conceptnotities in en geeft toelichting en verantwoording op en over de gemaakte keuzes. Aandacht behoevende kwesties of noodzakelijke afwegingen worden in de Financiële Commissie (voor)besproken. Ook is er tijd om van gedachten te wisselen en een gezamenlijk beeld te vormen over het korte - en lange termijn financiële beleid van Landschap Noord-Holland.

Uiteindelijke besluiten en goedkeuringen m.b.t. de financiële onderwerpen worden genomen in de Raad van Toezicht.

Het functioneren van de directeur wordt jaarlijks geëvalueerd door de Raad van Toezicht. De voorzitter plus een lid uit de Raad van Toezicht (remuneratie commissie) houden de jaarlijkse functioneringsgesprekken en het jaarlijkse beoordelingsgesprek met de directeur.

Onderdeel van de controle op toezicht, bestuur en uitvoering vormt ook een zelfevaluatie van de Raad van Toezicht. Deze op te stellen evaluatie zorgt voor een betrouwbaar beeld over het functioneren en effectiviteit van haar leden en samenwerking en biedt aanknopingspunten voor verbeteringen in het functioneren en de werkwijze van de Raad van Toezicht. Eén keer per twee jaar wordt de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht begeleid door een onafhankelijke partij.

Dit is in de statuten van de organisatie vastgelegd.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Organogram

Hieronder is een organogram van de organisatie opgenomen.

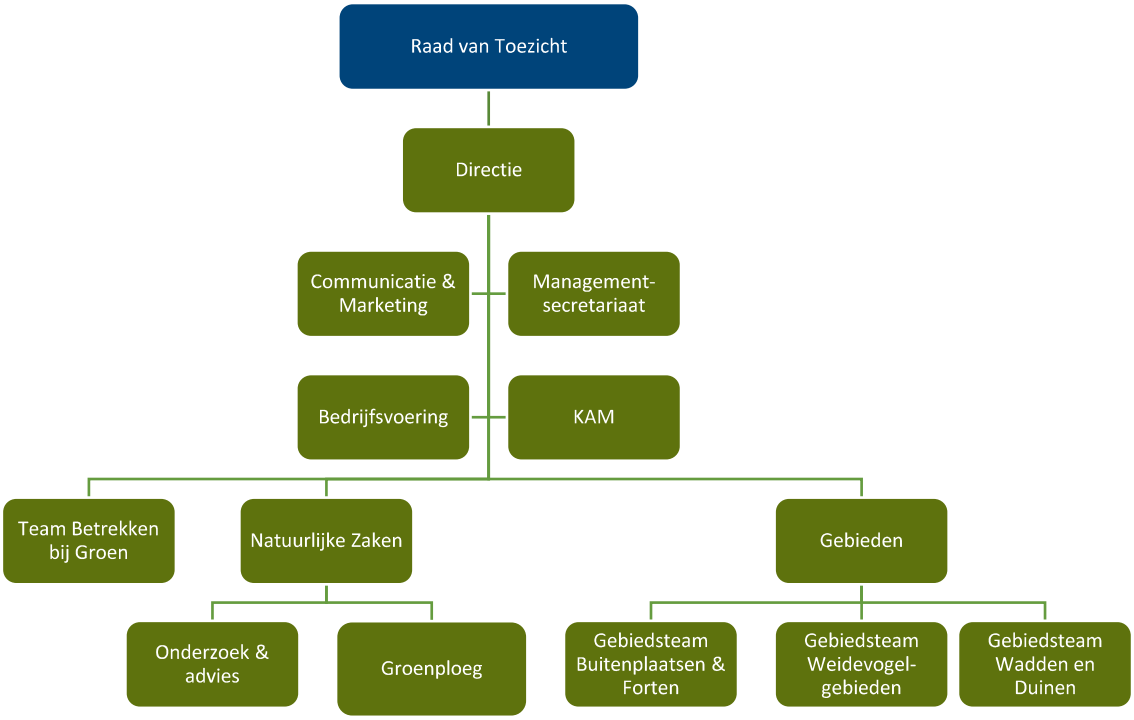

Samenstelling Directie

Hieronder zijn de naam en nevenfuncties van de directeur weergegeven.

Directie	
Naam	**Nevenfuncties**
Ernest Briët, directeur	• Lid CAO-overleg/sectorcommissie Bos en Natuur namens LandschappenNL • Lid landelijke Regiegroep Veenweiden namens LandschappenNL • Bestuurslid Rotary Alkmaar-Bergen

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Samenstelling Raad van Toezicht

Hieronder een overzicht van namen en relevante nevenfuncties van de leden Raad van Toezicht van Landschap Noord-Holland in 2021.

Naam	Nevenfuncties
Ineke van Hooff, voorzitter ***Afgetreden per 31-12-2021.***	• Voorzitter Raad van Bestuur Kwintes • Voorzitter Bestuur Vereniging Valente • Lid Raad van Commissarissen Elan Wonen • Bestuurslid Landelijke Stichting voor Thuislozenzorg en Onderdak (LSTO)
Fedde Koster, lid ***Afgetreden per 31-12-2021.***	• Bestuurslid JP Kuiper Fonds • Penningmeester Raad van Toezicht De12landschappen • Penningmeester Raad van Toezicht Stichting Texels Museum • Lid beleggingscommissie Nationale Monumenten Organisatie • Penningmeester Raad van Toezicht Landschappen NL
Jeroen Huisman, lid	• Bestuurder van Bjust BV • Projectmanager Coronasteunmaatregelen Ministerie van Financiën • Voorzitter Stichting Felix voor het goede doel
Rosemarijn Dral	• Wethouder en locoburgemeester in de gemeente Oostzaan • Voorzitter van het algemeen bestuur OVER-gemeenten • Voorzitter van het dagelijks bestuur OVER-gemeenten • Voorzitter van de Schepenbank VVD bestuurdersvereniging • Bestuur platform hoogspanning • Lid van het algemeen bestuur ODijmond • Lid van de regioraad Vervoerregio • Lid van de rekeningcommissie Vervoerregio • Lid van de bezwaarschriftencommissie Vervoerregio • Lid van de klankbordgroep OV Vervoerregio • Lid bestuur van de bestuurdersvereniging VVD Noord-Holland • Lid BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol)
Rémon van Riemsdijk	• Bestuurder van Advidi • Bestuurder van Blue Dot BV • Toezichthouder BlueMagenta Investments BVBA
Vera Dalm ***Toegetreden per 6 oktober 2021.***	• Directeur Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) • Voorzitter Raad van Commissarissen CLM, adviesbureau voor landbouw en milieu • Dagvoorzitter (freelance) • Voorzitter GroenLinks afdeling de Ronde Venen (onbezoldigd) • Bestuurslid Stichting Fagotfestival (onbezoldigd) • Bestuurslid Orquesta Típica Tango Pasión (onbezoldigd)
Fred Ruiten ***Toegetreden per 6 oktober 2021.***	• Concerncontroller bij de gemeente Den Helder • Raadslid bij de gemeente Dijk en Waard en daarbij voorzitter van de auditcommissie • Voorzitter Raad van Toezicht van de stichting Forte Kinderopvang • Vice-voorzitter en penningmeester van de stichting 180 • Penningmeester van de stichting Click F1 • Penningmeester van de stichting Kapelkerk Alkmaar • Voorzitter stichting Hart voor Heerhugowaard

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

3.5.2 Bezoldigingsbeleid Directie, Raad van Toezicht en medewerkers

Directie
De werkorganisatie van Landschap Noord-Holland wordt geleid door een directeur-bestuurder. Landschap Noord-Holland neemt deel aan de Raam CAO Bos & Natuur en heeft een eigen ondernemersdeel met de bijbehorende salaristabellen. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Landschap Noord-Holland mede de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht'. Deze regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Landschap Noord-Holland vindt plaats door de Raad van Toezicht. Dit leidt tot een zogenaamde BSD-score van 455 punten met een maximaal jaarinkomen van € 142.000 (1 fte/12 mnd.).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroegen (2021 in EUR/1fte/12mnd) € 114.000,-. Deze beloning blijft binnen het maximum van € 142.000,-. Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen, en de overige beloningen op termijn bleven (voor de directeur, met een bedrag van € 147.000,-) binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 209.000,- per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Raad van Toezicht
De leden van de Raad van Toezicht voeren hun activiteiten onbezoldigd uit.

Medewerkers
Landschap Noord-Holland hanteert de CAO Bos & Natuur, ondernemingsdeel Landschappen met de bijbehorende salaristabellen.

3.5.3 Gedragscode en richtlijnen

Gedragscode medewerkers
Voor alle medewerkers van onze organisatie geldt dat zij handelen volgens de geldende gedragscode die in samenspraak met alle medewerkers in 2019 is geactualiseerd en daarna door het MT is vastgesteld. In 2022 organiseren wij weer een intern gesprek met alle medewerkers over integer handelen met als doel dit onderwerp levend te houden binnen de organisatie.

Gedragscode Raad van Toezicht 'Code of conduct'
Alle leden van de Raad van Toezicht hebben een 'Code of conduct' ondertekend, met deze gedragscode voor onze bestuurders geven wij invulling aan een betrokken vorm van integriteit.

Richtlijnen kwaliteitsborging

ISO en VCA+
De afdelingen onder Natuurlijke Zaken binnen de organisatie van stichting Landschap Noord-Holland zijn sinds een aantal jaar ISO 9001 (Onderzoek & Advies en Groenploeg) en VCA+ (Groenploeg) gecertificeerd. Met de hiervoor bestemde jaarlijkse audit en periodieke toetsing wordt het systeem getoetst door een externe en daarvoor geaccrediteerde organisatie.
Naast deze kwaliteitsborging binnen Natuurlijke Zaken streeft Stichting Landschap Noord-Holland ernaar om de kwaliteitseisen van beide normeringen zoveel mogelijk ook van toepassing te laten zijn op de overige afdelingen binnen de organisatie en vanuit een integrale benadering te voldoen aan proces- en procedureborging inclusief optimalisatie.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Groenkeur en kleurkeur
Om als aanbieder van groene diensten onafhankelijk vastgesteld te kunnen stellen dat wij een optimaal op ecologie scorende professionele dienstverlener zijn hebben wij besloten op te willen gaan voor het certificaat KleurKeur. Deze standaard is mede door de Vlinderstichting ontwikkeld. Steeds meer opdrachtgevers vragen hier ook om. KleurKeur is een eisenpakket bovenop de eisen van ISO9001. Natuurlijke Zaken is al bijna 10 jaar ISO9001 gecertificeerd. In 2021 werden wij voor het eerst onderworpen aan een externe audit voor KleurKeur. Wij hebben dit certificaat verkregen. Hiermee hebben we ook Groenkeur gecertificeerd. Groenkeur is een certificaat voor groene dienstverleners en vormt de plus bovenop ISO9001. KleurKeur staat dan in voor de hoge ecologische standaard daar weer bovenop.

© Jaco Diemeer

SNL-beheercyclus
Om het effectief uitvoeren van deze beheercyclus te monitoren, hebben we onze KAM-coördinator sinds 2019 ook belast met de rol van interne auditor die bevinding o.a. direct rapporteert aan de directeur. Eind 2019 heeft een externe audit plaatsgevonden door een SNL-auditcommissie. Hoewel vele punten van waardering werd uitgesproken over onze aanpak is ook een aantal afwijkingen geconstateerd. Inmiddels hebben wij een plan van aanpak opgesteld om deze tekortkomingen weg te werken. Deze aanpak is goedgekeurd door het bestuur van SNL-certificering. In 2020 hebben wij alle noodzakelijke acties uitgevoerd en ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur van de SNL-certificering. Wij hebben eind 2020 het formele bericht ontvangen dat wij weer geheel SNL gecertificeerd zijn.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Goede Doelen Organisatie
Als Goede Doelen Organisatie laten we graag zien dat Landschap Noord-Holland zorgvuldig omspringt met donaties en andere inkomsten. Daarom zijn wij aangesloten bij de branchevereniging Goede Doelen Nederland en volgen wij de Erkenningsregeling Goede Doelen 2016.

Erkenningsregeling en keurmerk
Sinds 1 januari 2016 is er een Erkenningsregeling Goede Doelen met nieuwe normen en gemoderniseerd toezicht. Wij hanteren de normen van deze regeling. Daarom mogen we ook het CBF erkend Goed Doel keurmerk voeren. Alleen organisaties die betrouwbaar en transparant zijn ontvangen dit keurmerk voor goede doelen. Grensoverschrijdend gedrag wordt binnen onze organisatie niet geaccepteerd. Wij hebben om de geldende normen en waarden binnen onze organisatie helder te maken in 2019 een nieuwe gedragscode opgesteld. Alle medewerkers zijn hierbij betrokken. Binnen Landschap Noord-Holland hebben wij een vertrouwenspersoon. Ook kan er contact worden gezocht met een externe vertrouwenspersoon. In 2021 is er een keer door een medewerker contact gezocht met de interne vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon is in 2021 niet benaderd.

Overige richtlijnen

SBF Code voor Goed Bestuur
Deze code belichaamt de ambitie van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) om een nieuwe, uniforme standaard voor goed bestuur bij filantropische instellingen te creëren. Landschap Noord-Holland onderschrijft de principes van de SBF Code voor Goed Bestuur.

Richtlijn 650
Onze jaarrekening is opgesteld volgens, in overeenstemming met de Richtlijn 650 (onderdeel van richtlijnen voor de jaarverslaggeving van de Raad voor de jaarverslaggeving). Een Register Accountant controleert de jaarrekening. Publicatie gebeurt via onze website.

ANBI status
Wij zijn een Algemeen Nut Beogende Instelling, kortweg ANBI, wat betekent dat we ons voor minstens 90% inzetten voor het algemeen nut. De Belastingdienst stelt voorwaarden aan organisaties die een ANBI willen zijn. Een organisatie die daaraan voldoet, krijgt de ANBI-status. Dat is aantrekkelijk voor donateurs omdat giften aan een ANBI-belastingvoordeel kunnen opleveren. Dit geldt zowel voor losse giften via de giftenaftrek als via periodieke giften. En als ANBI betaalt Landschap Noord-Holland geen erf- of schenkbelasting.

3.6 Communicatie met belanghebbenden

Landschap Noord-Holland streeft naar een open dialoog met belanghebbenden die zijn onder te verdelen in vrijwilligers en medewerkers, beschermers, schenkers, relaties, bedrijven, vrienden, overheden, semioverheden, particulieren, natuur- en milieuorganisaties, agrariërs en hun organisaties en andere betrokkenen.

Landschap Noord-Holland hecht zeer aan een verantwoording met een helder jaarverslag en jaarrekening aan o.a. de subsidiegevers, donateurs (Beschermers) en sponsors (Vrienden). Naast dit jaarverslag staat op de website van Landschap Noord-Holland een publieksjaarverslag. Bestuurlijk en ambtelijk overleg met de provincie Noord-Holland en andere overheden vindt veelvuldig plaats.

Naast het jaarverslag en de publieksversie daarvan wordt met alle doelgroepen gecommuniceerd via onze website en ons kwartaaltijdschrift 'Landschap Noord-Holland'. Daarnaast is de stichting vijf dagen per week bereikbaar via onze Front Office in Heiloo. Tenslotte zoekt Landschap Noord-Holland veelvuldig de publiciteit via o.a. persberichten en interviews. Ook verschijnt er 12 maal per jaar een digitale nieuwsbrief waarmee wij 50.000 abonnees informeren over actualiteiten in de natuur en

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

over onze organisatie. Voor Beschermers organiseren wij jaarlijks “Beschermersdagen” waarop wij Beschermers op een aansprekende plek in de natuur worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet. Elk jaar vinden deze bijeenkomsten plaats op een andere plek in de provincie. Bij fondsenwervende acties nodigen wij geregeld donateurs uit om ter plaatse te zien hoe hun bijdrage is/wordt besteed. Dit wordt bijzonder op prijs gesteld. In 2020 hebben deze dagen vanwege corona niet kunnen plaatsvinden.

3.7 Verwachte gang van zaken; Beleid 2022 en verder

Meerjarenbeleidsplan 2022-2026

Het beleid van stichting Landschap Noord-Holland is in het meerjarenbeleidsplan 2022-2026 en de diverse afdelingsplannen geformuleerd. De ambities van stichting Landschap Noord-Holland worden beschreven, onderbouwd en waar mogelijk in doelstellingen geformuleerd. Dit meerjarenbeleidsplan wordt jaarlijks geconcretiseerd in een jaarplan en dient als input voor de jaarbegroting. Deze documenten worden in oktober/november ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Na afloop van het jaar wordt verantwoording afgelegd in het publieks- en reguliere jaarverslag.

Om beter te kunnen sturen op het doelbereik van de organisatie als geheel is voor het jaar 2021 een strategisch integraal jaarplan opgesteld waarin de belangrijkste doelstellingen en projecten van de organisatie zijn opgenomen. Het betreft hier zowel de externe doelen van de organisatie als de interne doelen. De externe doelen zijn direct gerelateerd aan de zeven ambities uit ons meerjarenbeleidsplan. Om deze te kunnen realiseren is ook het nodige werk intern noodzakelijk. Deze onderlinge relaties zijn in de plan expliciet gemaakt. Op kwartaalbasis zullen we de voortgang met alle leidinggevenden bespreken en ook rapporteren aan de Raad van Toezicht.

3.8 Maatschappelijke aspecten van ondernemen

Duurzaamheid is vanzelfsprekend een centraal punt in het handelen van onze organisatie. De kern van ons werk is vooral gericht op de "planet”- kant van duurzaamheid. Aan de kant van onze bedrijfsvoering zetten wij ook stappen om steeds meer maatschappelijk verantwoord te opereren.

Een aantal jaar geleden hebben wij onze compleet vernieuwde en verduurzaamde kantoorpand betrokken. Dit kantoorpand is nagenoeg klimaatneutraal. Ook werken we bijna 100% in "the cloud” en zijn we als kantoor bijna papiervrij. De elektriciteit die we gebruiken, en niet zelf opwekken met onze zonnepanelen en warmtepompen, betrekken we bij een leverancier van duurzame energie. Andere kantoorlocaties en onze gebouwen proberen wij steeds verder te verduurzamen.

Hoewel er in het "covid19-jaar" 2021 weinig gereisd is, proberen wij dat zo duurzaam mogelijk te doen. In maart 2020 startten wij een proef met elektrische bedrijfsauto's. Hiervoor hebben wij een aantal auto's als proef geleased. Vanwege de *lockdown* hebben wij deze proef niet goed kunnen afronden. Eind 2022, begin 2023 hopen we een deel van ons wagenpark te vervangen door elektrisch vervoer. In 2021 hebben we wel onze eerste elektrische bedrijfsbus voor het gebiedsteam Buitenplaatsen & Forten besteld.

In ons nieuwe meerjarenbeleidsplan 2022-2026 hebben we verdere verduurzaming van onze organisatie als belangrijke interne doelstelling opgenomen. In 2021 hebben we de basis gelegd voor het volleggen van het dak van onze potstal in het Ilperveld met 600 tot meer dan 1000 zonnepanelen. Dit traject wordt verder voortgezet en zal naar verwachting begin 2023 leiden tot een succesvolle afronding.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

3.9 Covid19

Ook in 2021 had de pandemie effect op onze stichting. Hierbij hebben we kunnen terugvallen op de protocollen die we aan het begin van de pandemie in 2020 hebben opgesteld en maatregelen die we in de begintijd maar ook gedurende de pandemie hebben getroffen zoals het 'Covid proof' maken van ons kantoor in Heiloo en de decentrale werklocaties. Ook het coronateam dat voor de coördinatie van de maatregelen met betrekking tot Covid in het leven was geroepen, is heel 2021 operationeel geweest. Afhankelijk van de situatie overlegde dit team bestaande uit het hoofd bedrijfsvoering, de HR-adviseur, de KAM-coördinator, een gebiedsmanager en de directeur elke week of elke twee weken, maar in ieder geval na elke persconferentie. De medewerkers hebben we na iedere persconferentie op de hoogte gebracht van het effect van de door de overheid afgekondigde maatregelen op onze stichting.

In 2021 heeft de pandemie net als in 2020 een behoorlijk effect gehad op het vrijwilligerswerk, dat daardoor een aanzienlijk deel van het jaar heeft stilgelegen.

Gedurende het jaar hebben we actief gemonitord op mogelijke financiële consequenties van deze pandemie. De zorg zat met name bij de inkomsten van de afdeling Groenploeg en Onderzoek & Advies. Maar ook in 2021 bleek dat er van een neergang in de opdrachten geen sprake was. Om mee te kunnen blijven bewegen in kosten mochten de inkomsten toch nog tegenvallen hebben we daar waar mogelijk ingezet op kortlopende arbeidscontracten.

Toen in de loop van het jaar steeds meer versoepelingen van de maatregelen werden doorgevoerd, zijn we gestart met een klein projectteam Back2Office om ook de (gedeeltelijke) terugkeer naar kantoor goed te laten verlopen. Daarbij zijn we ons er terdege van bewust dat thuiswerken hierin blijvend is. Ook daar is aandacht voor in dit project. De medezeggenschapsgroep en de medewerkers worden hierbij betrokken.

Naar de toekomst toe zien wij geen grote negatieve effecten op onze bedrijfsvoering afkomen die Covid gerelateerd zijn. Zo is er geen sprake van donateurs die afhaken. Een mogelijk effect zou kunnen zijn dat klanten van Natuurlijke Zaken minder financiële ruimte krijgen om opdrachten te verstrekken. Omdat ze vanwege Covid gerelateerde kosten moeten bezuinigen op bijvoorbeeld groen onderhoud. Op dit moment zijn daarvoor nog geen concrete signalen. Om met dit mogelijke scenario rekening te houden, blijven we sturen op arbeidslasten.
Overall bezien heeft Covid geen significant effect gehad op het al dan niet bereiken op financiële doelen die we ons hadden gesteld voor 2021.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4 Jaarrekening

Jaarrekening

Balans per 31 december 2021
Staat van baten en lasten over 2021
Bestemming resultaat
Kasstroomoverzicht

Toelichting algemeen
Toelichting op de balans
Toelichting op de staat van baten en lasten

Overige gegevens

Controleverklaring

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.1 Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

		31-12-2021		31-12-2020
ACTIVA		€		€
(*1000)				
Immateriële vaste activa		206		251
Materiële vaste activa		3.397		3.212
Financiële vaste activa		27		33
		3.630		3.496
Voorraden	15		16	
Vorderingen en overlopende activa	8.459		9.227	
Liquide middelen	7.329		3.587	
		15.803		12.830
Totaal		19.433		16.326

PASSIVA				
(*1000)				
Reserves en fondsen				
- reserves				
continuïteitsreserve	4.150		4.150	
bestemmingsreserve	8.444		7.615	
		12.594		11.765
- fondsen				
bestemmingsfondsen		2.075		1.904
		14.669		13.669
Voorzieningen		42		38
Langlopende schulden		188		673
Kortlopende schulden		4.534		1.946
Totaal		19.433		16.326

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.2 Staat van baten en lasten over 2021

		Werkelijk 2021		Begroot 2021		Werkelijk 2020
BATEN						
(*1000)						
- Baten van particulieren		3.222		1.298		5.685
- Baten van bedrijven		445		520		260
- Baten van loterijorganisaties		1.125		1.125		1.125
- Baten van subsidies van overheden		5.464		4.553		3.931
		10.256		7.496		11.001
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten						
- Netto Omzet	3.957		3.345		4.015	
- Kostprijs	3.698-		3.186-		3.819-	
- Bruto winst		259		159		196
- Inkomsten beheer eigen terreinen		1.055		740		704
- Overige baten		224		269		252
Som van de baten		**11.794**		**8.664**		**12.153**
LASTEN						
Besteed aan doelstellingen						
- Duurzaam beheer	8.227		6.242		6.125	
- Maatschappelijke verankering	892		577		665	
		9.119		6.819		6.790
Wervingskosten		291		697		351
Kosten beheer en administratie		1.347		1.069		1.424
Som van de lasten		**10.757**		**8.585**		**8.565**
Saldo voor financiële baten en lasten		**1.037**		**79**		**3.588**
Saldo financiële baten en lasten	-		-		-	
		-		-		-
Resultaat uit reguliere bedrijfsvoering		**1.037**		**79**		**3.588**
Vennootschapsbelasting		37		-		-
Resultaat na vennootschapsbelasting		**1.000**		**79**		**3.588**

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.3 Bestemming van saldo van baten en lasten

Bestemming van saldo van baten en lasten

(*1000)

Saldo van baten en lasten	1.000	
Ontrekking aan bestemmingsreserve doelbesteding *(overige reserves)*		38
Onttrekking aan bestemmingsreserve Cultuurhistorische elementen		45
Onttrekking aan bestemmingsreserve Soortenbeheer		50
Onttrekking aan bestemmingsreserve Aankoop natuurterreinen en gebiedontwikkeling		88
Onttrekking aan bestemmingsreserve Terreinbeheer (non-cyclisch)		305
Onttrekking aan bestemmingsreserve Groot- Onderhoud vastgoed		85
Onttrekking aan bestemmingsfonds beheer gebieden		309
Onttrekking aan bestemmingsfonds door derden bepaald		111
Onttrekking aan bestemmingsfonds aankoop en inrichting natuurterreinen		405
		2.436
Toevoeging aan bestemmingsreserve Guurtje Koster grond- en aankoopreserve		105-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Cultuurhistorische elementen		100-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Innovatie		50-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Terreinbeheer (non-cylisch)		716-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Groot onderhoud vastgoed		510-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Projectgelden 2022		87-
Toevoeging aan bestemmingsreserve beheer gebieden		181-
Toevoeging aan bestemmingsfonds Aankoop en inrichting natuurterreinen		249-
Toevoeging aan overige bestemmingsfondsen		438-
		-

Bestemming resultaat

De bestemming van het resultaat is conform het besluit van het bestuur en is goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.4 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten

(*1000)	2021			2020		
Bedrijfsresultaat (na bijzondere baten)		1.000			3.588	
Aanpassingen voor:						
Afschrijvingen		570			459	
Mutaties voorzieningen		4			38	
Mutaties werkkapitaal:						
- afname / toename voorraad	1			1-		
- afname / toename vorderingen	768			-		
- afname / toename kortlopende schulden	2.588			-		
		3.357			1-	
Kasstroom uit operationele activiteiten			*4.931*			*4.084*
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investeringen in immateriële vaste activa		48-			140-	
Investeringen in materiële vaste activa		656-			1.007-	
Investeringen in financiële vaste activa		-			-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			*704-*			*1.147-*
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Afname / Toename langlopende schulden		485-			25-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			*485-*			*25-*
NETTO KASSTROOM			3.742			2.912

(*1000)	2021	2020
Saldo liquide middelen per 1 januari	3.587	4.230
Saldo liquide middelen per 31 december	7.329	3.587
	3.742	643-

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.5 Toelichting

Toelichting algemeen van Stichting Landschap Noord-Holland, te Heiloo

De stichting is statutair gevestigd te Heiloo, Schuine Hondsbosschelaan 45a, 1851 HN.
Ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer: 37073325

De jaarrekening is ingericht volgens de Richtlijn Fondsenwervende instellingen (RJ 650), uitgevaardigd door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Vergelijking met voorgaand jaar
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere posten
Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Schattingen
Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van Stichting Landschap Noord-Holland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaand van de continuïteitsveronderstelling.

Alle in de toelichting vermelde bedragen zijn een veelvoud van € 1.000.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Grondslagen voor waardering
Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde dan wel op basis van de aanschafwaarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.
De liniaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur van 3 - 5 jaar.
De immateriële vaste activa worden aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering.

Materiële vaste activa

Natuurgebieden, verpachte gebieden en opstallen
Gezien het bijzondere karakter van de activa natuurgebieden en daarop gelegen opstallen, worden verwervingen geheel afgeschreven naar nihil. We stoten deze gebieden en opstallen namelijk in principe niet meer af. Bovendien hebben de gebieden en opstallen in hun totaliteit geen of zelfs een negatieve opbrengstwaarde. Ook natuurgebieden en eventuele bijbehorende opstallen, verkregen uit erfstellingen en legaten, worden op nihil gewaardeerd.
Opstallen die door de stichting worden herbestemd in bedrijfseconomische zin leiden tot gedeeltelijke activering van de gemaakte kosten die bij deze investering gemoeid zijn.

Gebouwen, machines en installaties en overige materiële vaste activa
De minimum investeringsgrens van activa betreft een aanschafwaarde van € 5, voor zover het niet gedekt uit projectbijdragen en/of projectsubsidies en worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van te verwachten gebruiksduur.
Voor de afschrijvingen worden de volgende termijnen in acht genomen

gebouwen	10, 15 of 25 jaar
inventaris	3, 5 of 10 jaar
vervoermiddelen	2, 5 of 10 jaar
data- en telecommunicatie	3 of 5 jaar
verbouwingen	6 jaar
machines (incl. boten en tractoren)	3, 5, 10 of 20 jaar
overige bedrijfsmiddelen	3 jaar

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een speciale inzamelingsactie worden de baten uit de inzamelingsactie verwerkt in de staat van baten en lasten en wordt de investering geactiveerd onder de materiële vaste activa. De baten verkregen uit de inzamelingsactie worden via de bestemming van het saldo van baten en lasten toegevoegd aan een bestemmingsfonds. Uit het bestemmingsfonds valt jaarlijks via de bestemming van het saldo van baten en lasten een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief ten gunste van de overige reserves.
De materiële vaste activa worden aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering in het geval van inventaris en data-en telecommunicatie. De overige onderdelen worden aangehouden als zijnde benodigd in het kader van de doelstelling.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting algemeen

Financiële vaste activa
(Afgekochte) landinrichtingsrente wordt geactiveerd tegen de afkoopsom of restwaarde, verminderd met lineaire afschrijving op basis van te verwachten gebruiksduur en verminderd met eventuele subsidies ter zake.

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs. De verwerking van voorraden vindt plaats tegen het 'First in - First out' principe. Een eventuele voorziening voor incourantheid wordt hierop in mindering gebracht.

Onderhanden projecten
De projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van de onderhanden projecten worden verwerkt als baten en lasten in de staat van baten en lasten naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum ('percentage of completion-methode with zero profit'). Verwachte verliezen op het onderhanden project worden onmiddellijk in de winst-en verliesrekening als last verwerkt. De mate waarin het onderhanden project is gerealiseerd, wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten en- opbrengsten.
Voor projecten waarvoor overheidssubsidie wordt verkregen waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden bij het niet besteden van de subsidie overeenkomstig de subsidievoorwaarden, worden baten verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de subsidievoorwaarden. Voor projecten waarvoor een subsidie wordt verkregen zonder terugbetalingsverplichting, worden de baten verwerkt in het jaar van toekenning. Deze verwerkingswijze is bepalend voor de onderhanden werkpositie voor die projecten.

Vorderingen en overlopende activa
Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en na de eerste verwerking tegen de geamotiseerde kostprijs. Overlopende activa worden gewaardeerd op kostprijs, een eventuele voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt hierop in mindering gebracht.

Vennootschapsbelasting
De belasting wordt gebaseerd op de bruto winst over baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten in de jaarrekening met inachtneming van de permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening enerzijds en volgens de fiscale winstberekening anderzijds. De berekening vindt plaats tegen het actuele belastingtarief.

Reserves en Fondsen

Continuïteitsreserve
De continuïteitsreserve is opgenomen om de risico's op korte en middellange termijn af te dekken
De norm voor de gewenste omvang van de continuïteitsreserve is gebaseerd op 10% van de gemiddelde begrote baten voor de komende vier jaren. Aankoopsubsidies voor natuurterreinen worden buiten de berekening gehouden.
Op basis van de CBF norm, 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedraagt de maximale toegestane continuïteitsreserve € 11.856.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting algemeen

Reserves en Fondsen

Bestemmingsreserve doelbesteding
De omvang van deze reserve wordt bepaald door de door het bestuur specifiek benoemde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde maar nog niet geëffectueerde onttrekkingen passend binnen de doelstelling van de organisatie.
De bestemmingsreserve betreft geen verplichting.

Guurtje Koster grond- aankoopreserve	Nalatenschap, op naam gesteld in gelijknamig fonds, bestemd voor de aankoop van natuurterreinen. Aanvulling op deze reserve worden gevormd uit inkomsten op verpachting gronden uit gelijknamige nalatenschap.
Onderzoek en nestbescherming Tapuit	Reserve gevormd om toekomstige effecten van de ontwikkeling van de Tapuit te volgen, monitoren en beïnvloeden.
Ammerlaan-Beuken fonds	Fonds op naam, vrij besteedbaar aan natuurdoelstellingen van de stichting. Onttrekkingen zijn projectmatig.
Cultuurhistorische elementen	Reserve gevormd voor de instandhouding en co- financiering van projecten op het gebied van cultuur-historisch erfgoed. Onttrekkingen zijn projectmatig en toevoegingen vinden plaats op basis van een batig saldo in het boekjaar.
Soortenbeheer	Reserve gevormd om toekomstige effecten van de ontwikkeling biodiversiteit te volgen, monitoren en beinvloeden. Onttrekkingen zijn projectmatig en toevoegingen vinden plaats op basis van een batig saldo in het boekjaar.
Innovatie	Reserve gevormd om in te spelen op ontwikkelingen gericht op duurzaamheid te volgen, monitoren en beinvloeden. Onttrekking zijn projectmatig en toevoegingen vinden plaats op basis van een batig saldo in het boekjaar.
Communicatie & Educatie	Reserve gevormd om externe communicatie en educatie binnen de kaders de doelstelling van de stichting te vergroten. Onttrekking zijn projectmatig en toevoegingen vinden plaats op basis van een batig saldo in het boekjaar.
Aankoop natuurterreinen en gebiedontwikkeling	Reserve gevormd voor aankoop- ontwikkeling van nieuwe- en bestaande natuurterreinen (in eigendom) Onttrekking zijn projectmatig en toevoegingen vinden plaats op basis van een batig saldo in het boekjaar.
Terreinbeheer (non-cyclisch)	Voor uitgaven ten behoeve van non-cyclisch beheer wordt een reserve gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een periode van vijf boekjaren. De toevoegingen aan de reserve worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het beheer en de periode die telkens tussen werk-zaamheden voor dit non-cyclische beheer verloopt.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Groot- onderhoud vastgoed

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een reserve gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een periode van vijf boekjaren. De toevoegingen aan de reserve worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Projectgelden 2022

Voor project uitgaven in het boekjaar 2022 wordt gereserveerd. Dit betreft; Vossenrasters in de Weijenbus- en Vroonmeer (€ 5.); Vervanging Beukenlaan Vinkenduin (€ 50.); Revitalisering Eendenkooi 't Zand (€ 12) en Huis Leyduin op een voetstuk (€ 20.)

Voor het beheer van specifieke gebieden geldt een onderhoudsverplichting. Om aan deze verplichting te voldoen zijn beheergelden ontvangen van gemeenten en provincie. Deze onderhoudsverplichting is gefinancieerd voor een specifieke looptijd van gemiddeld 25 jaar.

Bestemmingsreserve in erfpacht uitgegeven vastgoed
Deze reservering is gevormd vanuit de ontvangen bedragen voor de opstallen op de in erfpacht uitgegeven grond. Deze reserve geeft de Stichting het vertrouwen haar recht van eerste koop zonder meer te kunnen uitoefenen bij vastgoed met hoge cultuur historische waarde.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening jubileumuitkeringen
Deze voorziening jubileum uitkeringen betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft een contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Langlopende schulden
Ter realisatie herbestemming Juffershuis te Vogelenzang heeft Stichting Landschap Noord-Holland een langlopende financiering afgesloten bij het Restauratiefonds en Grondfonds. Het Juffershuis is ter zekerheidstelling verpand. De aflossingsverplichtingen korter dan een jaar worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor waardering

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten
Bijdragen van beschermers hebben betrekking op een kalenderjaar. Nieuwe beschermers die zich voor 1 september aanmelden, worden geacht het gehele lopende kalenderjaar beschermer te zijn. Nieuwe aanmeldingen na 1 september worden beschouwd als vooruit ontvangen voor het komende kalenderjaar.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld waarbij voor lopende nalatenschappen per jaareinde een betrouwbare schatting wordt gemaakt en deze verantwoord wordt als bate en vordering uit nalatenschappen.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting algemeen

Voor projecten waarvoor overheidssubsidie wordt verkregen waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden bij het niet besteden van de subsidie overeenkomstig de subsidievoorwaarden, worden baten verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de subsidievoorwaarden. Voor projecten waarvoor een subsidie wordt verkregen zonder terugbetalingsverplichting, worden de baten verwerkt in het jaar van toekenning.

Onder giften worden van derden verkregen middelen verstaan, welke door de Stichting om niet zijn verkregen en die een incidenteel karakter hebben. Indien aanwending van de verkregen middelen is verbonden aan nadere voorwaarden, wordt in de balans een bestemmingsfonds opgenomen ter hoogte van het uit deze voorwaarden voortvloeiende bedrag.

Baten uit loterijorganisaties worden verantwoord in het boekjaar waarin sprake is van een onvoorwaardelijke vordering en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten
Kosten zijn zo direct mogelijk toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De kosten van het secretariaat, financiële administratie & planning en control en personeelszaken zijn toegerekend aan beheer en administratie op basis van FTE. De loonkosten van de directie zijn voor de helft toegerekend aan de doelstellingen, de overige helft is toegerekend aan Duurzaam Beheer en Natuurlijke Zaken. Algemene automatiseringskosten zijn op basis van het aantal werkplekken toegerekend. Algemene huisvestingskosten en algemene facilitaire kosten zijn toegerekend op basis van FTE's. De loonkosten van de eigen fondsenwerving betreffen de loonkosten van de interne marketeer en de helft van de loonkosten van de fondsenwerver. De andere helft van de loonkosten van de fondsenwerver zijn toegerekend aan de kosten werving baten inzake subsidies.

Kostprijs
De kostprijs bestaat uit alle direct aan de baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten gerelateerde kosten met een opslag voor algemene kosten op basis van FTE's. Algemene automatiseringskosten zijn op basis van het aantal werkplekken toegerekend.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

De stichting is aangesloten bij het bedrijfspensioenfonds BPL (Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw). Deelname aan het BPL is verplicht gesteld in de Raam-CAO Bos en Natuur waaronder stichting Landschap Noord-Holland valt.
De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (tenminste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met- voor zowel actieve als inactieve deelnemers - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.
De jaarlijke opbouw van de pensioenaanspraken in 2021 was 1,70% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad. € 14.309). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 58.311. De jaarlijkse premie die voor die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 19.09% van het pensioengevend salaris.
De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het pensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en de verwachte rendementen.
Voor werknemers met een pensioengevend salaris boven het maximum van € 58.311 is de excedent regeling van het Nationale Nederlanden van toepassing (tot maximaal € 125.000).
De dekkingsgraad van het BPL bedraagt per 31 december 2021 volgens opgave van het fonds 105,6%, de beleidsdekkingsgraad (dat is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de laatste 12 maanden) is 100.0%.
Omdat de dekkingsgraad te laag was heeft BPL een nieuw herstelplan ingediend bij DNB. In dit herstelplan staat dat de vereiste dekkingsgraag van 104,3% nog niet gehaald wordt zodat de pensioenen in de toekomst mogelijk omlaag gaan.

<u>Kasstroomoverzicht</u>
Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde boekjaar. Voorts is het kasstroomoverzicht opgesteld op basis van de indirecte methode, waarbij kasstromen uit hoofde van de interest zijn gerangschikt onder de kasstromen uit operationele activiteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de vlottende effecten.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.6 **Toelichting op de balans**

Immateriële vaste activa

(*1000)

	Migratie-kosten ICT	Licenties	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari:	76	175	251
	76	175	251
Aanschaffingen	-	48	48
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	28	65	93
Stand per 31 december	48	158	206
Cumulatieve aanschaffingswaarde	78	614	692
Cumulatieve afschrijvingen en overige waarde-			-
verminderingen per 31 december	30	456	486
Stand per 31 december	48	158	206

Materiële vaste activa

(*1000)

		31-12-2021	31-12-2020
Gebouwen, machines en installaties en overige materiële vaste activa		3.397	3.212
		3.397	3.212
Terreinen en gronden, natuurterreinen			
Verwervingen boekjaar:			
Grondaankoop 5 ha 't Zand		346	
Cultuurgrond Alkmaardermeer		17	
Natuurgrond bij N203 Uitgeest		2	
Vestiging erfpacht De Skoot		1	
Schenking grond Zesstedenweg Scharwoude		1	
Aankoop perceel nabij Eendenkooi vd Eng		1	
Overige aan- en verkoopkosten		6	
		374	
Financiering aankopen			
Eigen bijdrage ten laste van bestemmingsfonds	374		
		374	
		-	
Vervreemdingen boekjaar			
Noordeinde 13, Landsmeer	375		
	375		

De vervreemding van Noordeinde 13 is in opdracht van de Provincie NH en het ontvangen aankoopbedrag is in het boekjaar doorbetaald aan de Provincie.

Ultimo boekjaar heeft Landschap Noord-Holland 4.356 ha in eigendom (2020: 4.346 ha).

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting op de balans

Gebouwen, machines en installaties en overige materiële vaste activa

(*1000)

	Gebouwen	Machines en Installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari:	2.081	706	425	3.212
	2.081	706	425	3.212
Aanschaffingen	61	444	152	657
Desinvesteringen	-	1	-	1
Afschrijvingen	126	196	149	471
Stand per 31 december	2.016	953	428	3.397
Cumulatieve aanschaffingswaarde	3.417	2.123	1.502	7.042
Cumulatieve afschrijvingen en overige waarde-				-
verminderingen per 31 december	1.401	1.170	1.074	3.645
Stand per 31 december	2.016	953	428	3.397

De overige materiële vaste activa bestaan uit kantoorinventaris, hardware, vervoermiddelen en overige bedrijfsmiddelen. Onder de machines en installaties vallen ook boten.

Financiële vaste activa

(*1000)

	31-12-2021	31-12-20120
	€	€
Afgekochte landinrichtingsrente	27	33
	27	33

Afgekochte landinrichtingsrente

In 2000 en 2005 is een jaarlijks verschuldigde landinrichtingsrente (of ruilverkavelingsrente) afgekocht. Het hiermee gemoeide bedrag wordt in het jaar lineair afgeschreven. Eventueel te ontvangen subsidies worden in mindering op de boekwaarde gebracht.

Afgekochte landinrichtingsrente	393	
2006 ontvangen subsidie	196-	
		197
Cumulatieve afschrijvingen		164-
Stand per 1 januari		33
Afkopen / vermeerderingen		-
Afschrijvingen		6
Stand per 31 december		27

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting op de balans

Voorraden

De winkelvoorraad betreft artikelen ten behoeve van de directe verkoop in de webwinkel.
Voorts bestaat de voorraad uit grijpvoorraad hout en ijzerwaren ten behoeve van de uitvoering van projecten van de Groenploeg

Vorderingen en overlopende activa
(*1000)

	31-12-2021	31-12-2020
Beheersubsidie Rijk en Provincie	2.128	1.888
Debiteuren	2.119	684
Nalatenschappen	1.014	3.850
Aankoopsubsidie Provincie	75	75
Onderhanden projecten	450	766
Nationale Postcode Loterij	1.125	1.125
Projectsubsidie Rijk en provincie	863	-
Overige vorderingen en vooruitbetaalde posten	685	839
	8.459	9.227

De activa worden aangehouden als zijnde benodigd voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Met betrekking tot de beheersubsidie Rijk en Provincie betreft in 2021 het gehele bedrag € 2.128 het subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer, onderdeel Natuurbeheer. Over 2020 was hiervoor een vordering opgenomen van € 1.888.

De post nalatenschappen wordt per ultimo boekjaar gewaardeerd tegen de best mogelijke schatting van de verwachte bate.

De voor 2021 toegezegde gelden van de Nationale Postcode Loterij (NPL) worden in 2022 ontvangen.

De projectsubsidie Rijk en provincie betreft het POP project Ilperveld. Hiervoor is in 2021 het vaststellingsverzoek gedaan.

Onderhanden projecten
In 2021 zijn de vooruit ontvangen subsidies en bijdragen lager dan de gemaakte kosten (conform in 2020).

Het saldo onderhanden projecten bestaat uit een debetsaldo van € 1.370 (2020 € 1.533) en een creditsaldo van € 920 (2020: € 767).

Het debetsaldo bestaat uit vooruitbetaalde kosten voor de projecten:
Herinrichting Fort Zuidwijkermeer (€719), Innovatie Programma Veen (€ 271),
Eilanden Amstelmeer, Wij en Wadvogels (€ 127) en Voorbereiding en inrichting Zandpolder 5 (€ 49).
Het restant van het debetsaldo bestaat uit meerdere projecten waarvoor kosten zijn vooruitbetaald.
Het gaat hier om saldi lager dan € 35.

Het creditsaldo bestaat uit vooruit ontvangen bedragen voor onder andere de projecten:
Voorbereiden en uitvoeren Natura 2000-natuurherstelmaatregelen (€ 277), IBP Vitaal platteland Laag Holland (€98),
Zandpolder fase 2: Beheer & Monitoring (€ 76), Speelvoorziening Nauerna (71) en restauratie Fort bij Veldhuis (€ 52).

Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.7 Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

(*1000)

Stand per 1 januari	4.150
Toevoeging via resultaatbestemming	-
Onttrekking via resultaatbestemming	-
Stand per 31 december	4.150

Bestemmingsreserve

(*1000)

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve doelbesteding	6.026	5.069
Bestemmingsreserve beheer gebieden	1.333	1.461
Bestemmingsreserve in erfpacht uitgegeven vastgoed	1.085	1.085
	8.444	7.615

Bestemmingsreserve doelbesteding

Het verloop van deze post is als volgt:

(*1000)

	Stand per 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31 december
Guurtje Koster grond- aankoopreserve	1.034	105	-	1.139
Onderzoek en nestbescherming Tapuit in de duinen	6	-	-	6
Project huis Leyduin	25	-	-	25
SNL kwaliteitstoetsen en beheerplannen	10	-	10	-
SNL beheerplan Eendenkooi Van der Eng	10	-	10	-
Bankjes Zandpolder vanuit nalatenschap	2	-	2	-
Biodiversiteitsherstel Fortenvrijwilligers	7	-	-	7
Vrijwilligers onderkomen Lange Bretten	7	-	6	1
Cultuurhistorische elementen	400	100	45	455
Soortenbeheer	183	-	50	133
Innovatie	50	50	10	90
Communicatie & Educatie	403	-	-	403
Aankoop natuurterreinen en gebiedontwikkeling	2.700	-	88	2.612
Terreinbeheer (non-cyclisch)	47	716	305	458
Groot- onderhoud vastgoed	186	510	85	611
Projectgelden 2022	-	87	-	87
	5.069	1.568	611	6.026

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.7 Reserves en fondsen

Bestemmingsreserve beheer gebieden

Het verloop van deze post is als volgt:
(*1000)

	Stand per 1 januari	Toevoeging	Onttrekking		Stand per 31 december
Gebied Uithoorn (groot onderhoudsplan)	180	-	-		180
Gebied Oosterbos	154	-	3		151
Gebied Maantjesland	181	-	-		181
Gebied Heemstede	21	-	-		21
Gebied Groene Driehoek	63	-	-		63
Gebied Ilperveld	464	-	96		368
Gebied Nieuwland van Stam	25	-	-		25
Gebied Haarlemmerringvaart	70	-	-		70
Gebied Lange Bretten	135	181	182		134
Zeetoegang IJmond (compensatiemaatregel)	128	-	28		100
Gebied Sint Aagtendijk	30	-	-		30
Onderhoud eendenkooi Van der Eng	10	-	-		10
	1.461	181	309	-	1.333

Bestemmingsreserve in erfpacht uitgegeven vastgoed

Het verloop van deze post is als volgt:
(*1000)

	Stand per 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31 december
Wildrijk	142	-	-	142
Tuinderswoning Leyduin	303	-	-	303
Vogelenzangseweg 41, Vogelenzang	326	-	-	326
Manpadslaan 8, te Vogelenzang	314	-	-	314
	1.085	-	-	1.085

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Reserves en fondsen

Bestemmingsfonds (door derden bepaald)

(*1000)

Het bestemmingsfonds (door derden bepaald) wordt gevormd door giften die zijn ontvangen naar aanleiding van acties onder de beschermers met een specifiek doel en door een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij.

	Stand per 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31 december
Plan Rietzanger nabij Heiloo	38	-	-	38
Aankoop en inrichting natuurterreinen	1.403	249	405	1.247
Lezersactie Grondfonds inrichting Zandpolder	49	-	-	49
Strijkmolens	21	-	3	18
Vrienden van Leyduin	14	-	-	14
Razende Bol	17	-	-	17
Fonds Boerenlandvogels	31	3	11	23
Plaggen Heitje van Katham	6	-	4	2
Lezersactie excursieboot Eilandspolder	36	-	7	29
Lezersactie red de watersnip	5	-	-	5
Herstelwerk Overvloedjes gift fam. Hund	7	-	1	6
Herstel rietland Eilandspolder	39	1	-	40
Immelien Kramer fonds	100	-	11	89
Van der Laan-Bakker fonds	103	103	-	206
Ammerlaan-Beuken fonds	13	10	-	23
Jobotanfonds	10	13	-	23
Vijverduinfonds	10	10	-	20
Bankjes Zandpolder vanuit nalatenschap	2	-	2	-
Herstel weidevogelreservaat Kerkepolder	-	51	20	31
Rietschermen Eendekooi van der Eng	-	67	28	39
Huis Leyduin op een voetstuk	-	119	24	95
Weilanden rond de Eendenkooi van der Eng	-	15	-	15
Eendenkooi 't Zand	-	6	-	6
Beukenlaan Vinkenduin	-	40	-	40
	1.904	687	516	2.075

Voorzieningen

Voorziening jubileumuitkeringen

(*1000)

	2021	2020
Stand per 1 januari	38	-
Onttrekkingen boekjaar	-	-
	38	-
Dotatie voorziening jubileumuitkering	4	38
Stand per 31 december	42	38

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Schulden op de lange termijn

(*1000)

	31-12-2021	31-12-2020
Lang vreemd vermogen (*1)	188	515
Ruilverkavelingsrente	-	158
	188	673

* 1. Betreft langlopende lening. Aflossing en rente op basis van annuiteiten.

Lang vreemd vermogen

	Lineaire lening Groenfonds 851.869.020	Hypotheek Restauratie-fonds 819.700.020	Monumenten hypotheek Restauratie-fonds 819.700.030	Annuïtaire lening Groenfonds 851.826.020	Annuïtaire lening Groenfonds 851.826.021	Totaal
Stand per 1 januari	247	189	76	23	5	540
Toevoeging boekjaar	-	-	-	1	-	1
	247	189	76	24	5	541
Aflossing boekjaar	75	189	75	2	-	341
	172	-	1	22	5	200
Aflossingsverplichting < 1 jaar	11	-	1	-	-	12
Stand per 31 december	161	-	-	22	5	188
Percentage rente 2020	2,80%	1,50%	2,90%	5,40%	5,40%	

Lang vreemd vermogen is aangegaan ter financiering van de restauratie Juffershuis te Vogelenzang. Tevens is dit object verpand t.b.v. deze lening. De looptijd van de lening bij het Groenfonds (851.869.020) is 10 jaar.
De looptijd van de leningen bij het Groenfonds (851.826.020 en 851.826.021) en van het Restauratiefonds zijn respectievelijk 30 jaar.
Op de lening van het Groenfonds (851.869.020) is in 2021 een extra aflossing gedaan van € 60.
Op de leningen van het Restauratiefonds is in 2021 een extra aflossing gedaan van € 182 (819.700.020) en € 74 (819.700.030).
Het totaal van de leningen met een resterende looptijd langer dan vijf jaar is € 144. (2020: € 409)
De lening van het Groenfonds (851.869.020) is gestart per 12-06-2017 en heeft nog een looptijd van 5,5 jaar.
De leningen van het Groenfonds (851.826.020 en 851.826.021) zijn gestart per 10-06-2015 en hebben nog een looptijd van 23 jaar.

Schulden op de korte termijn

(*1000)

	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren	1.404	811
Omzetbelasting	274	93
Vennootschapsbelasting	37	-
Pensioenpremies	119	99
Loonheffing en sociale verzekeringspremies	115	115
Vooruit ontvangen posten	1.609	235
Investeringssubsidies Rijk en Provincie	59	59
Vakantiegeld- en dagenreservering	359	334
Subsidie Landschapselementenregeling en soortenbescherming	62	63
Aflossingsverplichting < 1 jaar	12	25
Ruilverkavelingsrente	158	-
Overige kortlopende schulden	326	112
	4.534	1.946

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Overige

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het totaal van niet in de balans opgenomen verplichtingen betreffende de huur en leasecontracten bedraagt € 353.
Een bedrag van € 221 heeft betrekking op 2022, waarvan € 15 betrekking heeft op leasecontracten.
De leasecontracten hebben betrekking op de kopieerapparaten en lopen door tot 2026.

De huurovereenkomsten hebben betrekking op de diverse locaties binnen de Stichting.
De centrale locatie, genaamd de "Plataan" loopt tot maart 2029, met heeft een opzegtermijn van 24 maanden.
Het kantoor van het gebied Wadden & Duinen, genaamd de "Helderse Vallei"(onbepaalde tijd) heeft een opzegtermijn van 6 maanden. De kantoren van de Groenploeg zijn in 2017 samengevoegd. Het huurcontract voor de Groenploeg loopt tot juni 2023, met een opzegtermijn van 12 maanden.

De toegezegde projectsubsidies en de hieruit voortvloeide verplichtingen zijn niet in de balans verwerkt.

De Stichting heeft een verplichting inzake de landinrichtingsrente, voortgekomen vanuit ruilverkavelingen in het verleden.
Het totaal van deze verplichting is € 186 en heeft een looptijd van 20 jaar.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Overige

Naar aanleiding van een klacht ingediend door enkele particuliere grondbezitters (waaronder Nationaal Park de Hoge Veluwe) over de PNB-regeling, welke klacht volgens de Europese Commissie later zou zijn 'opgevolgd' door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters ('VGG'), oordeelde de Europese Commissie in een besluit d.d. 2 september 2015, dat de Staat de subsidieregeling weliswaar onterecht niet van tevoren heeft aangemeld bij de Commissie, maar keurde zij de regeling achteraf alsnog goed.
Zowel de VGG als de terrein beherende organisaties (TBO's) hebben – op verschillende gronden - tegen dit besluit van de Europese Commissie beroep ingesteld. De VGG heeft beroep ingesteld, omdat zij van mening is dat de formele onderzoeksprocedure had moeten worden geopend. Wij hebben mede beroep aangetekend, omdat de TBO's onder andere - in tegenstelling tot de Europese Commissie - van mening zijn dat natuurbeschermingsorganisaties als Stichting Landschap Noord-Holland niet kwalificeren als 'onderneming', en aldus geen sprake is van staatssteun.
Voorts is er naar het inzicht van de TBO's evenmin sprake geweest van een 'economisch voordeel', althans niet in de mate die de Europese Commissie lijkt aan te nemen en heeft de PNB-regeling niet geleid tot een vervalsing van de mededinging en/of een beïnvloeding van het interstatelijk handelsverkeer, omdat het alleen gaat over Nederlands natuurbeheer.

Gevolgen/genomen maatregelen
In september 2020 is er een uitspraak geweest van het EU-Hof van Justitie in Luxemburg. In dit arrest zijn de conclusies van het EU-Gerecht uit 2018 in stand gelaten en is geoordeeld dat de Europese Commissie de PNB-regeling middels een verkeerde onderzoeksprocedure heeft beoordeeld, en er zodoende een procedureel gebrek kleefde aan het eerdere besluit van de Europese Commissie uit 2015. Het gevolg van de arresten van het Gerecht en het EU-Hof van Justitie is dat het besluit van de Europese Commissie van 2 september 2015 nietig is. De Europese Commissie zal de PNB-regeling vermoedelijk aan een hernieuwde beoordeling onderwerpen.
In het kader van de PNB-regeling, gelijk de subsidieregelingen vóór de invoering van de PNB regeling in 1993, werden de TBO's belast met de aankoop of verkrijging van gronden ten behoeve van de totstandbrenging van de Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland) met als uitdrukkelijk doel de verworven gronden planmatig te transformeren en daarmee ook financieel af te waarderen tot natuurterrein, om deze eeuwigdurend als natuur te beheren en te behouden, alsmede open te stellen. In 2021 heeft de Europese Commissie geoordeeld dat een Duitse TBO kwalificeert als onderneming.
Ondanks dat de uitkomst van de procedure voor de Nederlandse TBO's nog onzeker is, dient er inmiddels rekening te worden gehouden met een uitstroom van middelen, maar is er geen betrouwbare schatting te maken voor het opnemen van een voorziening.
Voor de volledigheid zij opgemerkt dat mocht de Europese Commissie na herbeoordeling tot de conclusie komen dat sprake is van (on)verenigbare staatssteun, de Staat gedwongen kan zijn (een deel van) de ontvangen steun en/of de rente daarover terug te vorderen hetgeen materiële gevolgen kan hebben voor de financiële positie van Stichting Landschap Noord-Holland.
Het bestuur van Landschap Noord-Holland heeft in kaart gebracht op welke wijze de stichting een eventuele uitstroom van middelen zou kunnen financieren. Afhankelijk van de uitkomst van de procedure, kan zij- in ongunstiger scenario's- zo nodig overgaan tot de verkoop van één of meerdere gebouwen en/of terreinen ten einde het operationeel liquide vermogen op peil te houden. De precieze opbrengstwaarde van deze gebouwen en/of terreinen is onderhevig aan schattingen en is daarmee onzeker. Dit geldt ook voor de omvang van de overige vrij te besteden kasstromen waar het bestuur rekening mee houdt in haar plannen. Het bestuur heeft de nodige prudentie betracht in het uitwerken van de prognoses.
Het bestuur acht de onzekerheid, waarbij de stichting niet haar activiteiten kan voortzetten, van zeer beperkte omvang en acht het handhaven van de continuïteitsveronderstelling passend.
Welk besluit de Europese Commissie zal nemen zal eerst echter moeten worden afgewacht. We blijven ons verder graag richten op onze relatie en samenwerking met particuliere natuureigenaren, die Stichting Landschap Noord-Holland van grote waarde vindt en met wie wij in grote mate belangen delen, ook ten aanzien van toekomstig natuurbeheer.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.8 Toelichting op staat van baten en lasten

Baten

Baten van particulieren

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Bijdragen beschermers	936	900	800
Giften	587	345	709
Nalatenschappen	1.653	25	4.154
Inkomsten publieksactiviteiten	46	28	22
	3.222	**1.298**	**5.685**

Het aantal beschermers bedraagt ultimo boekjaar 32.699 (2020: 31.995)
De gemiddelde bijdrage in 2021 bedraagt 28,62 per beschermer (2020: € 25,00)

De ontvangen giften zijn samengesteld uit de opbrengsten die zijn ontvangen naar aanleiding van acties onder de beschermers met een specifiek doel en overige giften.

Nalatenschappen

(*1000)

Beurs	860
Breebaart	342
Oele	100
Willard	80
Zijl van	80
Kramer	71
Kerstjens	41
Kiers	17
Grinten van der	15
Dercksen	13
Koren	6
Kuijs	6
Hagtingius	5
Hommer-Ferwerda	5
Schrieken	4
Krul-Schutte	3
Mes	3
Smeele	2
	1.653

Stichting Landschap Noord-Holland heeft vanuit de nalatenschap van mevrouw Koster 43 ha. grond verkregen in 2018. De jaarlijkse pacht opbrengsten worden toegevoegd aan de "Guurtje Koster grond- aankoopreserve" (€ 101)

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Baten van bedrijven

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Projectbijdragen van derden	392	470	218
Bijdragen vrienden LNH	53	50	42
	445	**520**	**260**

Baten van loterijorganisaties

Sinds 1997 deelt het samenwerkingsverband De 12Landschappen als beneficïent in de opbrengsten uit de Nationale Postcode Loterij. De 12Landschappen verdeelt deze opbrengsten gelijkelijk over de twaalf provinciale landschappen. In het verslagjaar is door Stichting Landschap Noord-Holland € 937 ontvangen (2019: € 937). Ook Landschapsbeheer Nederland deelt als beneficïent in de opbrengsten uit de Nationale Postcode Loterij. Landschapbeheer Nederland besteedt een deel van de gelden aan landelijke activiteiten. Stichting Landschap Noord-Holland ontving in het verslagjaar € 188 (2019: € 188).

Baten van subsidies van overheden

(*1000)

Te begroten overheidsubsidies	**Werkelijk 2021**	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Exploitatiesubsidie Provincie Noord-Holland	708	539	530
Beheersubsidie/SNL	2.074	2.029	1.847
	2.782	2.568	2.377
Niet te begroten overheidsubsidies			
Subsidies van diverse overheden voor projecten	2.682	1.985	1.554
	2.682	1.985	1.554
	5.464	4.553	3.931

De omvang van projectsubsidies is hoger dan vorig jaar en tevens hoger dan begroot. Dit komt omdat er meer projecten zijn uitgevoerd dan geraamd.
De mutaties van de onderhanden projecten is toebedeeld in de staat van baten en lasten onder de subsidies van diverse overheden voor projecten. Zie onderstaand de verdeling tussen overheidsubsidies en marktprojecten.

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Mutatie onderhanden projecten

(*1000)	1-1-2021	31-12-2021	Mutatie
Overheidsubsidies			
baten			
Gefactueerd / ontvangen	5.808	6.075	267
lasten			
Materiaal	5.639	5.596	43-
uren	1.211	1.402	191
Totaal onderhanden projecten subsidie	1.042-	923-	119

	1-1-2019	31-12-2019	Mutatie
Marktprojecten			
baten			
Gefactueerd / ontvangen	1.956	2.307	351
lasten			
Materiaal	890	941	51
uren	790	893	103
Totaal onderhanden projecten markt	276	473	197
Totaal onderhanden projecten	766-	450-	316

De post onderhanden projecten is opgenomen onder de toelichting op de balans onder vorderingen op korte termijn.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten of diensten

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2021**
Brutowinst	259	159	196
Inkomsten beheer eigen terreinen	1.055	740	704
	1.314	899	900

Brutowinst

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Netto-omzet	3.897	3.345	2.909
Wijzigingen in onderhanden projecten	60	-	1.106
Som der bedrijfsopbrengsten	3.957	3.345	4.015
Kostprijs omzet (inclusief lonen en salarissen)	3.698	3.186	3.819
Bruto bedrijfsresultaat	259	159	196

Wervingskosten afdelingen belast met commerciele activiteiten;
Binnen de kostprijs is binnen het boekjaar 2.501 (2020: 2.143) uur verantwoord aan wervingskosten commerciële activiteiten, inclusief dekking, voor een waarde van € 245. (2020: € 199)

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Kostprijs omzet

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Kostprijs van de omzet opleverde projecten	1.592	609	1.708
Dekking	548	441	595
Lonen en salarissen	1.113	2.136	1.106
Pensioenlasten	156	-	203
Sociale lasten	204	-	130
Overige personeelskosten	85	-	77
	3.698	3.186	3.819

Gemiddeld aantal werknemers (FTE)

		2021		2020	
Duurzaam beheer		22,7		21,1	
Maatschappelijke verankering		6,8		6,7	
Eigen fondsenwerving		1,4		1,4	
Beheer en Administratie		12,8		12,4	
			43,6		41,6
Afdelingen belast met commerciële activiteiten					
Onderzoek en Advies		15,0		14,8	
Groenploeg		23,4		20,7	
	Totaal	82,0		77,1	

Inkomsten beheer eigen terreinen

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Huren en pachten	1.055	713	692
Beheervergoedingen van derden	-	27	12
	1.055	740	704

Overige baten

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Overige baten	224	269	252
	224	269	252

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Toelichting lastenverdeling

(*1000)

Lasten	Doelstelling				Totaal 2021	Begroot 2021	Totaal 2020
	Duurzaam beheer	Maat-schappe-lijke ver-ankering	Eigen fondsen-werving	**Beheer en Admini-stratie**			
Aankopen en verwervingen	411	-	-	15	**426**	5	190
Uitbesteed werk	4.324	223	91-	60	**4.516**	1.554	3.220
Publiciteit en communicatie	2	184	186	2	**374**	458	336
Personeelskosten	2.403	468	185	676	**3.732**	2.874	3.338
Huisvestingskosten	297	-	-	134	**431**	373	388
Kantoor- en algemene kosten	191	10	3	279	**483**	360	418
Afschrijving en rente	324	7	7	152	**490**	361	384
Machines en materiaalverbruik	201	-	1	8	**210**	177	210
Verzekeringen en belastingen	74	-	-	21	**95**	80	81
Voorziening gebouwen	-	-	-	-	**-**	-	-
	8.227	892	291	1.347	**10.757**	6.242	8.565

De kosten van uitbesteed werk zijn hoger dan begroot. Er is bij specifieke projecten meer gebruik gemaakt van externe bureaus. Hier was binnen de begroting geen rekening mee gehouden.

Voor eigen fondsenwerving bestaan de personeelskosten uit 0,3 FTE voor de fondsenwerver en 0,9 FTE voor de marketeer.

Personeelskosten

(*1000)

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Lonen en salarissen	3.858	3.645	3.561
Sociale lasten	685	639	622
Pensioenlasten	546	522	483
Overige personeelskosten	513	483	547
	5.602	5.289	5.213

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Bezoldiging directeur
(*1)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de door Stichting Landschap Noord-Holland van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT- maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de Stichting Landschap Noord-Holland is € 209.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. (resp. € 31.350. en € 20.900.)

De Stichting Landschap Noord-Holland wordt geleid door één algemeen directeur. Deze is eindverantwoordelijk voor het beleid en de realisatie van de doelstellingen. De directeur ontving hiervoor een beloning conform cao. In het kader van de toepassing van de Aanpassingswet WNT worden de gegevens openbaar gemaakt van de volgende functionaris:

Gegevens 2021	
Naam	E. Briët
Duur dienstverband 2021	1/1 - 31/12
Functie	Directeur
Dienstverband	onbepaalde looptijd
	1 FTE
Dienstbetrekking:	ja
Bezoldiging	
Beloning plus	
belastbare onkostenvergoedingen	113.847
Beloningen betaalbaar op termijn	21.331
Subtotaal	135.178
Individueel WNT-maximum	**209.000**
-/- onverschuldigd bedrag	-
Totaal bezoldiging	135.178

Gegevens 2020	
Naam	E. Briët
Duur dienstverband 2020	01/01 - 31/12
Dienstverband	onbepaalde looptijd
	1 FTE
Dienstbetrekking:	ja
Bezoldiging	
Beloning plus	
belastbare onkostenvergoedingen	105.863
Beloningen betaalbaar op termijn	18.479
Subtotaal	124.342
Individueel WNT-maximum	**201.000**
-/- onverschuldigd bedrag	-
Totaal bezoldiging	124.342

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Bezoldiging Raad van Toezicht

De raad van Toezicht heeft haar activiteiten onbezoldigd verricht.
Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan bestuurder en toezichthouders.

Gegevens 2021

Naam	I. van Hooff	Duur dienstverband Functie	1/1 - 31/12 Voorzitter
Naam	J. Huisman	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	F. Koster	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	R. Dral	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	R. van Riemsdijk	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	V. Dalm	Duur dienstverband Functie	06/10 - 31/12 Lid
Naam	F. Ruiten	Duur dienstverband Functie	06/10 - 31/12 Lid

Gegevens 2020

Naam	I. van Hooff	Duur dienstverband Functie	Voorzitter Voorzitter
Naam	J. Huisman	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	F. Koster	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	R. Dral	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid
Naam	R. van Riemsdijk	Duur dienstverband Functie	01/01 - 31/12 Lid

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

DocuSign Envelope ID: 8417DB5D-EDE4-4067-A044-7263B66B15EF

Doelbestedingspercentage, kostenpercentage fondsenwerving en kostenpercentage beheer en administratie

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	**Werkelijk 2020**
Bestedingen aan doelstellingen / totale baten	77,3%	78,7%	76,6%
Bestedingen aan doelstellingen / totale lasten	84,8%	79,4%	81,9%
Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	9,0%	53,7%	17,2%
Kosten beheer en administratie / totale lasten	12,5%	14,5%	14,9%
Wervingskosten / totale lasten	2,7%	8,1%	3,2%
Wervingskosten / totale baten	2,5%	8,0%	3,0%

Ondertekening:

Bestuur: Heiloo, 22 juni 2022

Ernest Briët: DocuSigned by: E. Briët CD138B4C515B4AD...

Raad van Toezicht:

Rosemarijn Dral, voorzitter : DocuSigned by: A5CE54F81253488...

Vera Dalm : DocuSigned by: Vera Dalm 942F0D09676A4F9...

Jeroen Huisman : DocuSigned by: FC3D322F3AB44F9...

Rémon van Riemsdijk : DocuSigned by: Rémon van Riemsdijk F853101854FF424...

Fred Ruiten :

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

4.9 Overige gegevens

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant
(Zie bijlage)

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

mazars

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Landschap Noord-Holland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Landschap Noord-Holland te Heiloo gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Landschap Noord-Holland per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit*:*

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Landschap Noord-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van gevolgen van een juridisch geschil

Wij vestigen de aandacht op het overzicht van niet in de balans opgenomen verplichtingen welke is opgenomen in de toelichting op pagina 56 van de jaarrekening 2021 van Stichting Landschap Noord-Holland, waarin de gevolgen zijn beschreven van een juridisch geschil met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters over verkregen subsidies. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de inleiding;
- het verslag raad van toezicht;
- het directieverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties”.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

mazars

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650 “Fondsenwervende organisaties” en met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico’s dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als

basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.
Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Breda, 27 juni 2022

Mazars N.V.

w.g. drs. A.N. Terstegen RA

5 Bijlage - overzicht eigen terreinen in hectares

Natuurgebied	Oppervlakte eigen terreinen in ha
Alkmaardermeer	120,38
Alverna	13,07
Amstelmeer	48,35
Balgzand	759,02
Balgzandpolder	9,16
Batterij en Spaarnwouderveen	9,36
Bedijkte Boezem	10,01
Bennebroekbos	9,13
Benningbroek	13,57
Berkmeer	17,98
Bosje van Broekens	0,23
Bosjes van Verwey	0,84
Buitenhuizerbraak	1,68
De Enge Wormer	3,51
De Koekoek	0,43
De Laaik	2,18
De Liede	2,82
De Nollen	18,21
De Skoot	6,97
Eendenkooi Oudesluis	32,35
Eendenkooi Stokman	29,34
Eendenkooi 't Zand	60,32
Eendenkooi Van der Eng	18,87
Egmond-Binnen	4,89
Eilandspolder	369,34
Eilandspolder-Oost	0,41
Fischer's Weid	1,45
Fort Krommeniedijk	6,22
Fort St. Aagtendijk	8,87
Fort Veldhuis	8,96
Fort Zuidwijckermeer	7,26
Groene Driehoek Assum	8,83
Harderwijk	3,86
Heitje van Katham	7,82
Helderse Duinen & Noordduinen	489,40
Het Die	129,17
Holendrechterpolder	7,58
Huisduinerpolder	3,91
Ilperveld	629,77
Kerkepolder	13,95
Kolk van Dussen & Braakpolder	70,85
Krengenbos	4,82
Kronenburg	2,64
Kruiszwin	34,33

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

Natuurgebied	Oppervlakte eigen terreinen in ha
Lage Hoek	53,90
Leekerlanden	6,45
Lekermeer	2,32
Leyduin	110,38
Liniedijken	46,93
Lunetten	2,72
Mariëndal	53,26
Marquette	11,87
Middelpolder	69,72
Naaldenveld	13,46
Natuurgebied Koster	42,36
Natuurgebied Uithoorn	48,70
Nieuwland van Stam	1,39
Nollenland van Abbestede/zandpolder	46,15
Oosteinderpoel	32,16
Oosterbos	17,49
Oostermare	36,20
Oosterveld	56,48
Opmeerder Wuiver	16,07
Overige terreinen Beverwijk	3,83
Overplaats	19,08
Poelpolder	0,33
Polder Westerveer	68,37
Rietlandje Katwoude	0,63
Ronde Hoep	152,86
Rustenburg	6,56
Sluisbraak	0,15
Strengweg	1,83
Suyderbraeck	1,81
't Laeg	60,56
Terreinen Schoorl	0,28
Twiskerandgebied	30,84
Veldje van Ien	0,38
Verbindingszone Zijpe	3,07
Vogeleiland	5,42
Waardkanaal	16,76
Waterberging Braakpolder Zuid	7,53
Waterberging Hensbroek	12,53
Waterberging Kolk van Dussen	12,86
Waterberging Zijpermolen	6,90
Weelpolder	50,21
Weideveld	20,58
Weijenbus en Vroonmeer	110,87
Weitje van Pietje	0,13
Wildrijk	17,23
Zeerijdtsdijkje	37,44
Zuiderveen	36,93
Eindtotaal	**4356,08**

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022

5.2 **Begroting 2022**

		Begroting 2022
BATEN		
(*1000)		
- Baten van particulieren		1.431
- Baten van bedrijven		670
- Baten van loterijorganisaties		1.125
- Baten van subsidies van overheden		3.458
		6.684
- Netto Omzet	3.858	
- Kostprijs	3.630-	
- Bruto winst		228
- Inkomsten beheer eigen terreinen		827
- Overige baten		270
Som van de baten		**8.009**
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
- Duurzaam beheer	5.414	
- Maatschappelijke verankering	575	
		5.989
Wervingskosten		707
Kosten beheer en administratie		1.199
Som van de lasten		**7.895**
Saldo voor financiële baten en lasten		**114**
Saldo financiële baten en lasten	-	
		-
Resultaat uit reguliere bedrijfsvoering		**114**
- Bijzondere baten		-
Saldo van baten en lasten		**114**

mazars
Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
AT| 27-06-2022